

7/2024

report

strana 26

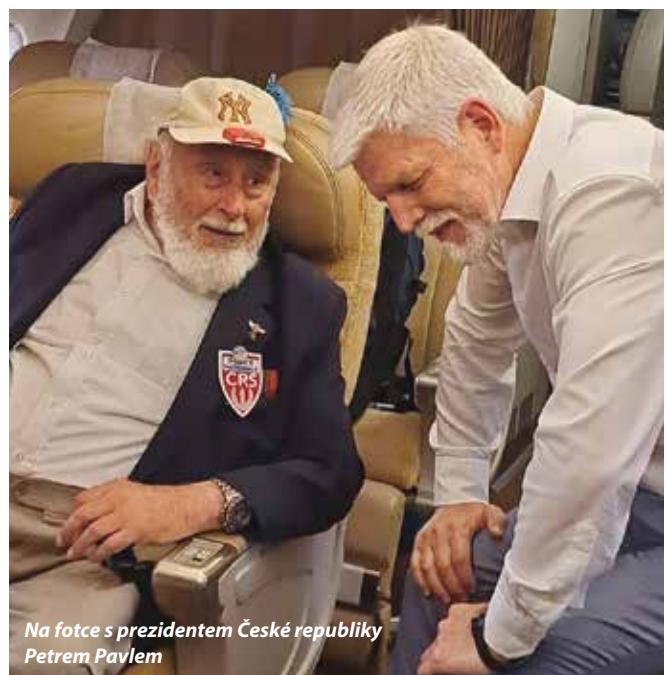
CHEMICI NATO JAKO JEDEN TÝM

3. 6. Národní památník na Vítkově, který byl od roku 2000 součástí Národního muzea, přechází od 1. června 2024 do rukou Ministerstva obrany. Jeho převzetí a spojení s komplexem budov Vojenského historického ústavu Praha tak umožní jeho užívání jako původně zamýšleného symbolu demokratického státu a památníku těch, kteří za něj položili své životy. Až do konce srpna letošního roku zůstanou pro veřejnost v památníku otevřeny expozice a výstavy Národního muzea. Předání znamená návrat k původní myšlence funkce celého komplexu na vrchu Vítkov tak, jak si to přáli zakladatelé našeho samostatného státu.

10. 6. Ve věku 97 let zemřel Charles Gad Strasser. Byl držitelem Řádu britského impéria a řady dalších vyznamenání. V 17 letech vstoupil jako dobrovolník do čs. armády ve Velké Británii a bojoval u Dunkerque. Byl také členem válečného tribunálu v Norimberku. Poté se stal profesionálním fotografem, jeho další vášní bylo létání, věnoval se také dobročinným aktivitám v rámci charitativní organizace Rotary club. Podporoval Ukrajinu a vystupoval proti ruské agresi. Ministerstvo obrany mělo tu čest Strassera, krátce před jeho smrtí, dopravit a doprovodit na oslavu 80 let od vyloštění v Normandii, která se konala 6. června 2024. Strávil ji ve společnosti českého veterána RAF Jiřího Kafky a dalších veteránů z USA i Británie.

Na fotce s prezidentem České republiky Petrem Pavlem

12. 6. Vláda na návrh ministryně obrany Jany Černochové schválila přistoupení k dohodě o společném pořízení tanků Leopard 2A8. Ministerstvo obrany jedná o nákupu hlavních bojových tanků Leopard 2A8 i o pořízení starší verze 2A4. Česká republika má zájem nakoupit 61 nejnovějších strojů Leopard 2A8 v šesti různých modifikacích (hlavní bojový tank, velitelský tank, vyprošťovací vozidlo, mostní tank, ženijní tank, tank s kabinou pro výcvik řidičů). Česká republika bude mít možnost využít opce na dalších 16 těchto tanků; celkem tak může Armáda ČR získat až 77 strojů. Zároveň může mít ČR až 42 starších Leopardů ve verzi 2A4 a vyprošťovací tanky. Příslušné smlouvy by měly být uzavřeny v nejbližší době. Další 14 tanků Leopard 2A4 pak může Ministerstvo obrany z Německa zakoupit. O podmínkách v současné době vyjednáваме. Celkem by tak česká armáda mohla po roce 2030 mít až 122 tanků Leopard.

13. 6. Státní podnik VOP CZ, jehož vlastníkem je Ministerstvo obrany, představil 4. generaci autonomního vozidla UGV TAROS. Předchozí generaci využívá např. Vojenská policie či 102. průzkumný prapor v Prostějově. TAROS dokáže poskytovat přímou podporu bojové činnosti mechanizovaným, průzkumným a speciálním jednotkám. Po osazení příslušnou nástavbou – od logistické, palebné podpory až například po elektronický boj – je vozidlo samo schopné vést průzkumnou, případně bojovou činnost, zaměřovat nepřátelské jednotky a palebná postavení. Oproti 3. generaci, kterou testovali průzkumníci, 4. generace vozidla plave, má hydraulický zdvih nákladu, používá pasivní chlazení elektromotorů, má větší trvalý trakční výkon a uveze až 1 000 kg oproti předchozím 320.

13. 6. Armáda připravila projekt, který má přilákat víc mladých. Unikátní dobrovolné vojenské cvičení je cílené na plnoleté studenty středních škol, kteří se ho dosud mohli účastnit jen s ukončeným středoškolským vzděláním. S nápadem oslovila studenty středních škol, které dlouhodobě spolupracují se 4. brigádou rychlého nasazení a 7. mechanizovanou brigádou. U obou brigád se registrovalo dohromady 130 studentů. Dvě vojenská cvičení po zhruba třiceti účastnících budou probíhat celkem čtyři týdny.

Milí čtenáři,

červencové číslo, které držíte v ruce, začíná rozhovorem s velitelem vzdušných sil NATO v Evropě generálem Jamesem B. Heckerem. Z nejpovolanějších úst se dozvíte, jak si v dnešních časech stojí Severoatlantická aliance ve vzdušné doméně, jaká je vlastně role letectva na dnešním multidoménovém válčišti, zda se dočkáme nepilotovaných stíhaček a jakou roli bude do budoucna hrát umělá inteligence. „Technologie jsou tady, a pokud jsou lepší a NATO bude díky nim v bezpečí, jsem pro jejich využití“, říká generál Hecker. „Vývoj nezastavíte.“ Ale říká také důležitou věc: i když by evropské síly NATO podle něj byly schopny odolat případné agresi samy, Američané by v každém případě přišli na pomoc.

Ví se, že čeští vojenští chemici patří ke špičce už desítky let. Málokdy mají ovšem možnost cvičit se skutečnou radioaktivní látkou jako při mezinárodním cvičení chemických jednotek států NATO Coronat Mask 2024, které probíhalo ve vojenském újezdu Hradiště, ve výcvikovém prostoru Pereč na Žatecku a na polygonu Boreček v Ralsku. Po šesti letech se uskutečnilo tradiční cvičení 53. pluku průzkumu a elektronického boje Ghost Hunters, „lov protivníka“ pomocí inovačních technologií, sloužící k ověření vlastních schopností jednotky ISR (zpravodajství, sledování a průzkum). Úkolem cvičící jednotky bylo plánovat a řídit průzkumné prostředky v reálném čase a ze získaných informací vytvářet produkty pro podporu rozhodovacího procesu vyššího stupně velení.

Ve výškových kasárnách Dědice proběhl přebor resortu obrany ve vojenském pětiboji s mezinárodní účastí. Šest vojenských pětibojárek a 41 pětibojářů z celkem osmi států poměřilo své síly a dovednosti v jednom z nejkomplexnějších vojenských sportů. Motto 4. brigády rychlého nasazení „Tam, kde jiní nestačí“ si vzalo za své bezmála 2000 odhodlaných závodníků, kteří se v Žatci postavili na start historicky prvního závodu Army Urban Challenge. „Nemůže být nic lepší než si ráno zaběhat“, uvítal generál Řehka všechny běžce před tím, než se s částí z nich vydal zdolat 15 km terénu s bezmála třemi desítkami překážek. O zhruba devadesát minut později doběhl do cíle zabahněný od hlavy k patě. Náčelník Generálního štábu si šel zaběhat i do Plzně na úvodní díl Běhu pro Paměť národa. Běžel už cestou na start. Krátce předtím totiž v katedrále sv. Bartoloměje navštívil bohoslužbu, kterou sloužil druhý biskup plzeňský Tomáš Holub, válečný veterán a bývalý vojenský kaplan. „Po skončení bohoslužby následoval úprk“, líčil Řehka. „Já musel shodit uniformu, Tomáš kněžský oděv a pan hejtman oblek.“ Řehka dodal, že projekt Paměti národa je obdivuhodný, neboť v dnešní době je potřebné si statečné lidi připomínat. Bez vlasteneckého citění totiž není ani obrana. Časopis A report v 9. ročníku Běhu pro Paměť národa vzdal hold obětem akce Kámen, za níž stála StB. V její pasti skončili i vojáci jako navigátor a pilot 311. československé bombardovací perutě RAF Jan Pačcha nebo bývalý příslušník RAF a letectva Svobodných Francouzů major Josef Hnátek. Další podrobnosti přidává vedoucí oddělení vojenské historie VHÚ Prokop Tomek.

Váš

Filip Tesář

OBSAH

VZDUŠNÁ PŘEVAHA JE POŘÁD KLÍČOVÁ	4
FLOTILA VENOMŮ A VIPERŮ KOMPLETNÍ	10
DO 45 MINUT VE VZDUCHU	12
PRŮZKUMÁCI NA ZEMI, DRONY V AKCI	14
OPERACE KFOR: JSME PŘIPRAVENI!	16
PERIMETR SE LOUČÍ	18
DRILLFEST	19
TŘI DNY – PĚT DISCIPLÍN	20
PATNÁCT KILÁKŮ – TŘICET PŘEKÁŽEK	22
CHEMICI NATO JAKO JEDEN TÝM	26
AIRSOFT ZNÁ SVÉ ŠAMPIONY	32
MÝTY O VÝCHODNÍ FRONTĚ	34
ENGLISH&MILITARY	36
BĚŽECKÁ LIGA TRHLA REKORD!	38
VOJEVŮDCI: ŠAJCH MÚSÁ AR-RUAJLÍ / GENERÁL ALOIS MUSIL	41
ZA HRDINY, KTEŘÍ SE NEVZDALI	42
PROVOKACE STÁTNÍ BEZPEČNOSTI LAPILA I VOJÁKY	44

PŘÍLOHA **dukla**sport

MISTROVSTVÍ EVROPY V ATLETICE	48
OŠTĚPAŘ VÍTĚZSLAV VESELÝ UKONČIL VELEÚSPĚŠNOU KARIÉRU	51
KANOISTA MARTIN FUKSA ZÍSKAL V SZEGEDU EVROPSKÉ STŘÍBRO A BRONZ	52
KAJAKÁŘ KREJČÍ POPRVÉ NA BEDNĚ	53

VZDUŠNÁ PŘEVAHA JE POŘÁD KLÍČOVÁ

Generál James B. Hecker je od června 2022 velitelem vzdušných sil USA v Evropě, velitelem vzdušných sil USA v Africe, velitelem Spojeneckého velitelství vzdušných sil se sídlem na letecké základně Ramstein v Německu a ředitelem Společného kompetenčního centra vzdušných sil v Kalkaru v Německu. Zodpovídá za protivzdušnou a protiraketovou obranu všech 32 členských zemí NATO a současně velí vzdušným silám USA na téměř 50 milionech km² v Evropě, Africe i Asii, na Blízkém východě, v Arktidě, Atlantiku a Indickém oceánu, což zahrnuje 104 států s více než čtvrtinou světové populace a vytvářejících více než čtvrtinu světového HDP. Předtím působil jako velitel vzdušných sil NATO v Afghánistánu a rektor Letecké univerzity – Velitelství leteckého vzdělávání a výcviku v Maxwellu v Alabamě.

Vzdušná, pozemní, vesmírná a kybernetická doména jsou vzájemně silně provázány. Jaká je současná role letectva v jejich průsečíku?

Působí za součinnosti všech domén. Úkol získat vzdušnou převahu plnilo dříve především samo letectvo. Abyste toho však dosáhli dnes, potřebujete simultánní spolupráci všech ostatních domén. Přináší to synergický efekt a dosáhnete podstatně lepších výsledků, dosáhnout toho je ovšem náročné. Pokud cvičíte v jednotlivých doménách odděleně a nesejdete se nikdy ke společnému výcviku, zůstáváte izolováni ve své oblasti působnosti. S pozemními silami se nám ta spolupráce daří docela dobře. Posledních 20 let poskytujeme pozemním silám blízkou leteckou podporu, většinou ovšem ve vzdušném prostoru, kde jsme se nesetkávali s odporem. Se vzdušnou převahou jsme do něj prakticky už vstupovali. Teď o ni budeme muset bojovat.

Spojené státy po skončení studené války dosti drasticky omezily svou leteckou přítomnost v Evropě. Mění se to teď?

Je tady to, čemu říkáme „hrozba, která nás dohání“, tedy Čína, strategickým konkurentem je však rovněž Rusko. A ruská invaze na Ukrajinu nás všechny vrátila trochu zpět. Je, myslím, znát, že evropské státy začaly víc investovat do obrany. U vás v Česku se to zvýšilo z loňských

1,5 % HDP a jste na dobré cestě, pokud vím, dostat se letos na 2,07 % HDP. A nejste jediní. Jiné země dělají totéž a myslím, že díky tomu si udržíme navrch nad hrozbami jak ze strany Ruska, tak i Číny.

Pokud jde o válku na Ukrajině, co vás překvapilo z hlediska vzdušného válčení nejvíc?

Většinu z nás, myslím, překvapilo, že to neskončilo do 14 dnů, jak mnozí předpokládali. Ukrajina dokázala ruskou invazi zarazit už v úvodu, když Rusku zabránila získat vzdušnou převahu. Měla totiž dobrý integrovaný systém protivzdušné a protiraketové obrany

taktice odolávat. Pak se do věci vložilo NATO. Řada našich evropských spojenců i Ukrajina samotná už nové ruské taktice čelit dokáží. Nyní však Ukrajincům docházejí raketové systémy země-vzduch. Je zde tudíž velký tlak na všechny evropské země, a spolu s nimi na některé mimoevropské, aby je pomohly zásobit a zas jim dodaly potřebnou výzbroj. Ve Spojených státech se nám nedávno podařilo schválit dodatek o národní bezpečnosti, na jehož základě jim můžeme poskytnout další rakety pro tyto účely, to samé dělají i evropské země. Víím, že Česká republika poskytla několik střel 2K12 KUB.

Jaká nám to dalo hlavní ponaučení?

Tak nějak nám to ukázalo, co by se stalo a jakou válku bychom vedli bez získání vzdušné převahy. Víceméně něco jako zákopové boje za první světové války: dělostřelecké výměny, ničení měst, vysoké ztráty atd. Což názorně ukazuje, jak je pro NATO důležitá schopnost získat a mít vzdušnou převahu hned na počátku války. A v tom budou hrát zásadní roli letouny F-35.

Navštívil jste leteckou základnu Čáslav, budoucí hlavní základnu našich F-35.

Čáslav je velmi perspektivní letiště. Chystá se tam řada úprav, aby bylo na F-35 připraveno, což je velmi důležité. Váš velitel vzdušných sil generál Petr Čepelka mi poskytl perfektní

Anti-Access/Area Denial (A2/AD)

A2/AD je vojenská strategie kontroly přístupu do operačního prostředí (A2) a bránění pohybu v jeho rámci (AD).

a sestřelením více než 100 letounů Rusku v dosažení vzdušné převahy zamezila. Jak válka pokračovala, ruská taktika se změnila, Rusko začalo používat řízené střely dlouhého doletu, bezpilotní vzdušné prostředky (UAV) pro jednorázové použití, a navíc konečně i balistické střely dodávané Severní Koreou. Ukrajina přestávala mít dost vlastních obranných raketových systémů na to, aby byla schopna této

Generál James B. Hecker
a náčelník Generálního štábu AČR
generálporučík Karel Řehka

briefing o všech projektech, které na základně chystáte, a mám za to, že ve chvíli, kdy budou F-35 na obzoru, bude plně připravena.

Jste dvanáctou zemí NATO, která F-35 pořizuje. Dá vám to příležitost k poskytování vzájemné logistické podpory s řadou dalších zemí. F-35 je velmi výkonný letoun. Letouny 4. generace jsou stále potřeba, ale pro boj s nepřátelskou strategií A2/AD je doopravdy důležité disponovat letouny 5. generace.

Podplukovník J. B. Hecker jako velitel
první aktivní letky F/A-22

Jsou pro vzdušné síly NATO vzájemně interoperabilní letiště velkou výhodou?

Je to velmi důležité, protože provádíme takzvané agilní bojové nasazení. Znamená to, že nelétáme jen na jedinou základnu a nezůstáváme na ní. Místo toho se přesouváme, snažíme se létat na jiné, a to v průběhu rozhodovacího cyklu našeho nepřítele. Pokud můžete odletět na jiné základny, nepřítel vás nikdy nemůže přišpendlit k zemi a ani nemůže vědět, kde zrovna budete. Chystáte-li se takové operace provádět, musíte se předem ubezpečit, že na dalších základnách můžete natankovat, vyměnit pneumatiky, podle potřeby doplnit munici.

Myslíte, že budeme schopni získat v případě hypotetického konfliktu mezi NATO a Ruskem vzdušnou převahu?

Myslím, že ano.

Můžete v základních rysech nastínit rozdíly mezi letounem 4. a 5. generace?

Já měl tu příležitost budovat úplně první letku F-22; začínali jsme se dvěma letouny, jeden byl určen pro údržbu, druhý pro operace. Létat jsme na něm mohli v té době jen dva. Když jsem v F-22 vzlétl proti čtyřem F-15, všechny jsem je zničil. Nemohli mě vůbec zaznamenat ani na radaru. Dokážete si představit, že bojujete proti někomu, koho nevidíte? Asi byste nevyhráli, že? A tohle bude: letouny F-35

s technologií stealth budou brzy pracovat i pro vás v Česku.

Znamená to, že F-35 by zlikvidoval Su-34 dříve, než ten ho bude mít šanci zaznamenat?

Přesně tak.

Historicky bylo americké letectvo technologicky nadřazenější sovětskému, resp. ruskému. Je tomu tak stále?

Víte, už dva roky můžeme sledovat ruské letectvo v akci, na obloze na Ukrajině. Hodně se naučili za pochodu. Ale jak sami vidíte, nebyli schopni získat vzdušnou převahu. A to bojují s protivníkem, jenž měl – alespoň zpočátku – staré ruské rakety, jejichž výrobcem byli oni sami. Pár dalších zemí jim teď pomáhá s integrovaným systémem protivzdušné a protiraketové obrany, avšak převahu stále nejsou schopni získat. Jejich integrovaná protivzdušná a protiraketová obrana ale působí solidně. Je na slušné technické úrovni, stále se však nevyrovná konkrétním systémům, jaké vyrábíme my.

Potřebuje česká protiletadlová obrana rozšířit? A pokud ano, jak?

S náčelníkem českého Generálního štábu generálporučíkem Karlem Řehkou jsme o integrované protivzdušné a protiraketové obraně vedli velkou diskusi. A to nejen co se České republiky týče, i o NATO jako celku. Probírali jsme aktuální postup Ruska na Ukrajině a pak

jsme tohle téma rozšířili o nedávný útok Íránu na Izrael. V obou těchto konfliktech vidíme použití levných, jednorázových UAV v kombinaci s dražšími řízenými střelami a určitým počtem balistických střel. Reálně tu tak máme tři hrozby, proti kterým se musíme dokázat ubránit. V obou konfliktech pozorujeme hrozby kombinované tak, že nepříteli drahé UAV na jednorázové použití jsou doplněny řízenými střelami s plochou dráhou letu a navíc ještě balistickými raketami (což jsou samozřejmě dražší prostředky), aby se dosáhlo společného účinku.

Musíme si být jisti naší schopností eliminovat levné, jednorázově používané UAV efektivně, co se finančních nákladů týče. U střel středního doletu se to dá provádět pomocí systémů, jako je SPYDER, který pořízuje i Česká republika. A konečně jsou tu střely vysokého dosahu, tedy balistické, vyžadující ještě dražší obranné systémy. Veškeré příslušné systémy existují, ale pro každý z těchto tří typů se musíme dobat správných množství a jejich pořízení zajistit. V tomhle úsilí se chystá pomoci nejen Česká republika. Řekl bych, že všichni v NATO.

A když se vrátíme k ruské protiletadlové obraně, bude letoun F-35 schopen jí projít?

Schopen toho bude, ovšem s podporou dalších složek. Něco takového nezvládnete s jedním F-35, dokonce ani jen v rámci vzdušných sil. Potřebujete propojení s pozemními silami, se speciálními silami, s vesmírnými prostředky a konečně s kybernetickými silami. Provedení je tudíž velmi obtížný úkol. Avšak letouny F-35 jsou pro takovou misi zcela zásadní.

V USA je za největšího protivníka považována Čína.

Spojené státy mají nad Čínou dlouhodobě technologickou převahu, a to zejména v oblasti vzdušných sil. Číňané na zdokonalení svých námořních, vzdušných i pozemních

Letouny nad 21. základnou taktického letectva Čáslav

sil pracují velmi usilovně, a co se jejich pilotů týče, víme, že jejich schopnosti narůstají dosti rychlým tempem. Dobrou zprávou je, že jsme si to uvědomili. Ještě pořád máme lepší technologie a mírně přebudováváme naše vzdušné síly a určité složky ministerstva obrany, abychom si byli jisti udržením náskoku ve všech oblastech, od kybernetiky po vojenství.

Může dojít k tomu, že v budoucnu už nebudeme potřebovat letadla s posádkou a všechno vybojujeme bezpilotními letouny?

Řekl bych, že nakonec můžeme dospět do bodu, kdy se vše vybojuje bezpilotními letouny. Je to však ještě hodně vzdálená budoucnost. V tuto chvíli bezpilotní letouny plní spíše drobné mise. Větší mise sice plní také, ale ne takové, které bychom museli provádět v případném boji s Ruskem. K získání a udržení vzdušné převahy budeme zcela jistě potřebovat letouny 5. generace.

Agilní bojové nasazení (ACE)

Nejnovější doktrína NATO s cílem zvýšit odolnost a schopnost přežití kombinující „trvalé“ a „nepředvídatelné“ představené operační základny, aby se rozptýlením zvýšila flexibilita operací a vytvářela operační dilemata komplikující protivníkovo zaměřování. Pro maximální bojový účinek s minimální stopou se využívá „letců s více schopnostmi“, schopných plnit více rolí.

Co Západ potřebuje k udržení technologické převahy?

Převaha začíná s přesně naváděnou municí, hodně také souvisí s naším zaměřovacím cyklem. Vesmírné prostředky a prostředky ISR (zpravodajství, sledování a průzkum) nám dávají možnost objevit cíle poměrně rychle. A konečně disponujeme prostředky se stealth technologií, jimiž na ně můžeme zaútočit. Jakmile získáme spolupracující stíhací letouny, jimiž by mohli být například bezpilotní wingmani pro letouny F-35, spolu s využitím umělé inteligence se nám možnosti ještě podstatně rozšíří.

Od prvního masového nasazení vysoce přesných zbraní v Zálivu v roce 1991 tedy dospíváme k umělé inteligenci?

Přesně naváděná munice byla první věc; díky ní můžete zasáhnout jednou jedinou cíl, na který jste dřív potřebovali sto bomb. Následně jsme získali technologii stealth: bombardér B-2 Spirit a útočný letoun F-117 Nighthawk. Teď jsme ji dokázali přenést i na stíhačky. Nepřítel se ovšem snaží vypořádat i s technologií stealth a je v tom lepší a lepší, musíme tudíž v této oblasti ve vývoji stále pokračovat. A nedávno jsme cvičně vzlétli s pilotovaným letounem proti letounu řízenému výhradně umělou inteligencí. Takže technologie jde rozhodně vpřed, a tak nějak tuším, že tempo se bude časem zrychlovat.

Řídící a naváděcí radiolokátor 251. protiletadlového oddílu připravujícího se na systém SPYDER

Jak vidíte budoucnost letectva v příštích letech?

Charakter války se dost rychle mění, zejména v souvislosti s konfliktem na Ukrajině, a rychle se mění i letectvo. Jednorázové UAV se používají stále víc a víc. Vzpomeňte, co jsme nedávno viděli při útoku Íránu na Izrael. Většina z více než 350 jednorázových UAV, řízených střel a balistických raket byla sestřelena a jen velmi málo dokázalo projít protivzdušnou obranou. Musíme ale přijít na levnější způsob, jak je sestřelovat. A u jednorázových UAV musíme přijít na to, jak je sestřelovat jinak než raketou z Patriotu. To je prostě na špatné straně výdajové křivky. A také potřebujeme najisto vědět, že našeho nepřítele zatížíme stejnými náklady našimi vlastními jednorázovými UAV.

Kdy se dočkáme dálkově ovládaného letounu, doopravdy schopného plnit mise?

Ve Spojených státech to reálně děláme s letouny MQ-9 řízenými člověkem ze země. A Zpravodajské, pozorovací a průzkumné síly NATO (NATO Intelligence, Surveillance, and Reconnaissance Force – NISRf) poskytují ze své hlavní operační základny Sigonella na Sicílii všem 32 členům Aliance už pět let reálná data pro rozhodování díky systému Alliance Ground Surveillance (AGS) složenému z pěti dálkově řízených letounů RQ-4D Phoenix.

Uvidíme v budoucnu souboje letadel ovládaných ze země joystickem?

Podobný letoun jsme v USA testovali nedávno. Nebyl tedy řízen ze země joystickem, „jen“

pomocí umělé inteligence, a šlo o letecký souboj proti pilotované platformě.

Dalším krokem by směrem do budoucna měly být spolupracující bojové letouny, tedy bezpilotní stroje, jež slouží jako „křídelní útočníci“ ve formaci například s F-35. Znamenalo by to, že F-35 s posádkou bude „centr“, který bude mít kolem sebe k dispozici nejrůznější UAS, které bude kontrolovat a jež budou moci autonomně plnit konkrétní mise, jakmile jim dá pokyn. To je projekt CCA.

Budou někdy letouny řízeny čistě jen umělou inteligencí, nebo bude muset stát v pozadí stále člověk?

Ze začátku to, myslím, určitě bude s člověkem, který bude tak nějak kontrolovat, co stroje dělají. Viděl bych to tak, že za nějakých dvacet pětadvacet let to možná bude celé řídit umělá inteligence, ale teprve uvidíme, jak a kudy se všechno bude vyvíjet. Je tu jedna věc, kterou si v západních zemích musíme hlídat: obrovské starosti nám dělají vedlejší škody. Musíme si být tudíž jisti, že dané systémy budou mít schopnost takovým škodám zabránit, že kdybychom šli do války, nezpůsobíme újmu civilistům, dětem, nemocnicím...

Vidíte nějaké rozdíly ve schopnostech amerických a evropských vzdušných sil?

Ani ne. Mnoho evropských vzdušných sil používá americké letouny nebo letouny, jejichž schopnosti jsou s výjimkou stealth technologie těm americkým velmi blízké. Společná cvičení, jako je Neptune Strike, jehož třetí

Není vám při pohledu na to, kam letectvo směřuje, trochu smutno?

„Jedna část mého já by se ráda vrátila o dvacet let zpátky a udělala všechno znovu a jinak. Ale technologie jsou tady, a pokud jsou lepší a NATO bude díky nim v bezpečí, jsem pro jejich využití. Vývoj nezastavíte. Když se objeví nová technologie, tak se také využije.“

Společný bojový letoun (CCA)

CCA je americký program pro bezpilotní bojové letouny (UCAV). Jde zhruba o ekvivalent konceptu tzv. loajálníhoho wingmana. CCA by měly operovat v týmech společně s novou generací pilotovaných bojových letounů.

ročník proběhl na podzim 2023, demonstrují rychlost a dosah, s nimiž můžeme bránit každý centimetr euroatlantického prostoru stíhačkami a letadlovými loděmi, loďstvem i vojáky jak na pevnině, tak ve Středozemním, Baltském i Severním moři.

A jsou evropské vzdušné síly NATO schopny bránit se bez podpory USA?

Nebudu se pouštět do hypotetických úvah, nicméně: děláte přece úžasné věci, ne? Po zkušenostech z operací v Libyi se nedostatek evropských kapacit pro doplňování paliva za letu řeší rozvojem evropské flotily víceúčelových tankerů (MRTT). Česká republika se k projektu připojila v roce 2019. V současné době ji tvoří devět letounů Airbus A330 MRTT. Po nezákonné a nelegitimní anexi Krymského poloostrova Ruskem zavedli evropští spojenci v zájmu zachování bezpečnosti vzdušného prostoru Aliance systém Enhanced Air Policing. Nepřetržitá přítomnost stíhacích letounů a posádek je jasným znamením soudržnosti, sdílené odpovědnosti a solidarity napříč Aliancí. Osobně mám tedy za to, že Evropa by to zvládla. Jenže my nechceme, aby na to byla sama, součástí NATO jsme už dlouho. Vaše země 25 let, v březnu jste slavili výročí. A my chceme, aby to byl férový boj, takže bychom nasadili veškerou naši techniku a šli do toho spolu s ostatními 31 členskými státy.

Text: Matyáš Zrno, Filip Tesař,

foto: NATO, Petr Dohnal, Samuel Rogers, Martin Král,
Jana Samcová, redakce ATM, OdKV GŠ AČR, Filip Tesař, AČR

FLOTILA VENOMŮ A VIPERŮ KOMPLETNÍ

České vzdušné síly mají kompletní počet nových amerických vrtulníků systému H-1. Na pardubické letiště přiletěl v polovině června nákladní letoun C-17 Globemaster s posledními dvěma stroji UH-1Y Venom. Uživatelem flotily čítající osm Venomů a čtyři stroje AH-1Z Viper bude 22. základna vrtulníkového letectva v Náměšti nad Oslavou. V následujících letech česká armáda obdrží ještě dalších osm kusů zmodernizovaných vrtulníků Bell systému H1 jako dar od americké vlády za pomoc Ukrajině.

Aby se Venomy do Globemasteru vešly, bylo nutné z nich odmontovat vyrovnávací rotor, stabilizátor, hlavu nosného rotoru a listy nosného rotoru. Vrtulníky nyní v řadech několika dnů znovu sestaví zaměstnanci výrobce v pardubickém Centru leteckého výcviku LOM Praha, s. p. Poté projdou celním odbavením a přelétnou na mateřskou základnu v Náměšti. Zálety na nových vrtulnicích provedou piloti z americké Agentury pro správu obranných kontaktů (Defense Contract Management Agency), která za českou stranu vrtulníky H-1 přebírá. Podle velitele Vzdušných sil Armády ČR generálmajora Petra Čepelky je systém H-1 výrazným krokem kupředu. „Tato platforma je o několik generací dál, než byly vrtulníky Mi-24. Příchodem strojů systému H-1 se také mění formy a metody výcviku, harmonizujeme přípravu personálu s aliančními technikami a standardy. Stáváme se tak silnějšími hráči v rámci bezpečnostního prostředí nejen v Evropě,“ prohlásil.

Vrtulníkáři se intenzivně školí

V současné době probíhá na 22. základně vrtulníkového letectva intenzivní pokračovací výcvik českých instruktorů pod vedením amerického mobilního výcvikového týmu. Základní přípravu Češi zahájili vloni v USA, skončit by měla letos v létě.

„Výcvik probíhá v souladu s implementačním plánem. K tomu běží také základní typový výcvik pozemního personálu, a to jak teoretický, tak praktický. Po dokončení výcviku získají vyškolení piloti i technici certifikaci a budou se společně s americkými instruktory podílet na výcviku dalšího personálu vrtulníkové základny,“ sdělil velitel 22. základny brigádní generál Rudolf Straka.

Teoretický výcvik probíhá na počítačích, kde se technici učí o systémech vrtulníků a předepsaných pracích, dále pracovat s technickou dokumentací a získávají také znalosti o technologiích oprav. Piloti se v rámci výcviku učí základní techniku pilotáže, probíhá výcvik na simulátoru pro vrtulník AH-1Z Viper. V letních měsících je naplánován střelecký výcvik.

„Celý výcvik náměšťského personálu je koordinován výcvikovým týmem dle osnov United States Marine Corps, od základního výcviku až po pokračovací bojový výcvik,“ upřesnil Straka.

Text: Jana Deckerová, Štěpánka Tříletá, foto: Jana Kouba

DO 45 MINUT VE VZDUCHU

Změna plánu: „V polygonu Opavsko je neletové počasí. Český tým poletí Vysočinu jako první, u Vyškova jsou mraky nízko a naši piloti to tam znají nejlépe. Připravte se na odlet za 50 minut.“ Několik vteřin se nikdo nehýbe. Soustředěné výrazy českých specialistů prozrazují snahu zpracovat změnu plánu, osádka se vydává připravit vrtulník Mi-17 k letu. Operátoři leteckého spektrometru se vrhají do úpravy projektu monitorování s ohledem na aktuální počasí v oblasti, do 45 minut musí být všichni ve vrtulníku.

Tím startuje mezinárodní cvičení leteckých skupin radiačního průzkumu, jen s jiným začátkem oproti plánu. Počasí neúprosně řídí letovou činnost a nezbyvá než se přizpůsobit. Domovskou základnou cvičení Airborne Gamma Spectrometry Campaign 2024 (AGC) se pro příštích pět dní stává bývalé vojenské letiště Přerov. Cílem cvičení je prohloubení mezinárodní spolupráce v oblasti leteckého monitorování radiační situace. Letos pouze s účastí týmů ze Švýcarska a Francie. Německému týmu bohužel nebyl z neznámého důvodu vrtulník poskytnut.

V hlavní roli letecký spektrometr

Český tým se vydává na jeden z předem zvolených polygonů monitorování jako první. Domácí posádka vrtulníku zná místní prostředí nejlépe a nabídla se, že misi i v mírně zhoršeném počasí odletí jako první. Získává

tím čas pro zbylé týmy, mlha u Vyškova by se podle předpovědi měla postupem času zvedat. Cestou zpět z polygonu se počasí skutečně zlepšuje a na trať postupně vyrážejí i zbylé týmy. Cílem je provést letecké monitorování radiačně výrazné oblasti – odkališť po těžbě uranové rudy jižně od Bystřice nad Pernštejnem. Týmy se skládají z osádky vrtulníku a specialistů obsluhujících potřebné vědecké vybavení – letecké spektrometry záření gama. Takový přístroj umožňuje mapování radiace na zemském povrchu i z výšky 100 metrů nad terénem, ve které se vrtulníky během plnění úkolu běžně pohybují.

Na světě se leteckému radiačnímu průzkumu věnuje pouze hrstka týmů. V České republice tuto schopnost ovládají dvě taková pracoviště – Mobilní skupina Státního ústavu radiační ochrany v Praze (SÚRO) a Skupina monitorování a leteckého průzkumu Armády České

republiky, dislokovaná u 314. centra výstrahy proti zbráním hromadného ničení v Hostivici. Podobně jako jinde v Evropě, tato pracoviště byla vybudována v návaznosti na rozsáhlou radiační katastrofu, která nerespektovala státní hranice ani železnou oponu, způsobenou výbuchem 4. bloku jaderné elektrárny Černobyl v roce 1986. Jeden z dlouhodobých radioizotopů, cesium-137, je dodnes měřitelný ve velice mírně zvýšených koncentracích v oblastech Šumavy a Jeseníků, kde 1. května 1986 přšelo.

Sto metrů nad terénem

Český tým je v plné sestavě vojenských i civilních specialistů, osádku vrtulníku Mi-17 tvoří letový personál 24. základny dopravního letectva Praha-Kbely. Švýcarský tým je podobně složen z vojenské osádky i vrtulníku AS-332 Super Puma a civilních specialistů Národního centra nouzových operací (NEOC). Francouzský tým z instituce IRSN, obdoba českého SÚRO, má k dispozici pronajatý vrtulník AS-350. Cvičení uplynulé dva roky připravoval právě Státní ústav radiační ochrany ve spolupráci se státním podnikem LOM Praha. Jelikož se jedná o cvičení letecké, probíhá také v úzké spolupráci s Řízením letového provozu České republiky cestou letového koordinátora z 24. základny.

Monitorování radiační situace nad zemským povrchem zahrnuje systematické pročesávání dané oblasti ve výšce 100 m nad terénem, podél rovnoběžných linek monitorování a rychlostí přibližně 100 km/h. Pro potřeby cvičení byly dočasně rezervovány části vzdušného prostoru ČR tak, aby se nad daným polygonem nemohl ve stejný čas pohybovat nikdo jiný, a osádky tak mohly věnovat maximální pozornost plnění monitorovací mise.

„Východně od zámku Bores probíhají trhačí práce, tam máme bezletovou zónu. Taky máme VIP let na heliport Milovany, aeromobilní operace mezi Březinou a Libavou a nakonec Close Air Support, stíhačky z Čáslavi v čase 13.40 až 14.30. Vertikální separace bude minimálně 300 metrů, níž prostě nepůjdou. Drony vzletí, teprve až my skončíme.“ Letový koordinátor seznamuje všechny osádky s plánovaným letovým provozem a omezeními nad vojenským prostorem Libavá. Osádky musí tento hustý provoz vzít na vědomí. V prostoru současně probíhá pozemní mezinárodní cvičení průzkumných jednotek Ghost Hunters, jejichž specialisté se již těší na monitorování rádiové komunikace a vizuální identifikaci prolétajících prostředků. V prostoru budou rozmístěny silné zdroje ionizujícího záření – zářiče zapůjčené z vyškovského Ústavu

ochrany proti zbráním hromadného ničení pro potřeby cvičení AGC. Cvičící mají za úkol odlétat úzký koridor podél hranice vojenského prostoru, která má představovat nepřekročitelnou státní hranici, a v něm najít všechny ukryté zářiče.

Nejrozsáhlejší mise připadá na poslední letový den cvičení – velký polygon Opavsko. Počasí tento den již přeje. Kvůli změně plánu

budou tento úkol plnit všechny týmy ve stejný den, vzlet a přesun všech týmů do oblasti proběhne ve formaci. Před vletem do oblasti monitorování se týmy postupně oddělí do jim přiděleného sektoru. Cílem mise je zmapování rozsáhlé plochy v co nejkratším čase, s co nejideálnějším pokrytím a simultánně s ostatními týmy.

Dva roky příprav završeny

Je pátek a Ing. Lubomír Gryc, vedoucí realizačního týmu cvičení, zahajuje závěrečný briefing. Všechny mise beze zbytku a bez závad splněny. Vedoucí vojenské účasti za AČR přidává pozitivní zpětnou vazbu, že nedošlo k žádnému nebezpečnému přiblížení dvou letadel, nedošlo k porušení pravidel letového provozu ani vyhrazených prostorů. Dva roky příprav jsou úspěšně završeny. Budou následovat týdny a měsíce vědeckého vyhodnocování naměřených dat. Jedním z cílů cvičení je sladění datových výstupů všech týmů. Ačkoli každý tým disponuje jiným vrtulníkem či spektrometrem, data všech týmů musí mít stejnou vypovídací hodnotu a kvalitu. Všichni zúčastnění si však z hloubi duše přejí, aby tyto zkušenosti a znalosti nemuseli nikdy použít v reálné krizi.

**Lovci duchů lovili nepřítele
drony a senzory**

PRŮZKUMÁCI NA ZEMI, DRONY V AKCI

Ve třech vojenských prostorech se v první polovině června uskutečnilo letošní největší cvičení průzkumných jednotek a specialistů elektronického boje. Do výcviku s názvem Ghost Hunters 2024 se zapojila tisícovka vojáků včetně stovky slovenských průzkumníků z Prešova. Cílem bylo zdokonalit schopnosti v oblasti zpravodajství, sledování a průzkumu a jednotky proto nasadily k pozorování simulovaného nepřítele veškerou techniku od bezpilotních prostředků, senzorů až po nejmodernější rušič STARKOM a pasivní systém DPET.

Neobvyklé svojí komplexností, počtem nasazených jednotek i škálou úkolů. Tak vypadalo cvičení Ghost Hunters 2024 pod velením 53. pluku průzkumu a elektronického boje, které se odehrávalo současně ve vojenských újezdech Libavá, Hradiště a Březina.

„Na cvičení byla reálně nasazena jednotka ISR (zpravodajství, sledování, průzkum) se všemi prostředky, dále týmy hloubkového průzkumu, průzkumné skupiny, jednotky elektromagnetického boje s nejnovější technikou, bezpilotní prostředky a také naši partneři ze slovenského 65. prieskumného práporu Prešov,“ vypočítává podplukovník Gustav Lakoš, velitel 102. průzkumného praporu. Zasazení na třech různých místech po celé ČR umožnilo jednotkám procvičit spojení i na vzdálenost několika set kilometrů.

Jednotky v poli poskytují klíčovou zpravodajskou podporu pro rozhodovací proces velitelů brigádních úkolových uskupení.

„To v praxi znamená vyslání potřebných jednotek do operačního prostoru. Informace získané během operací jsou následně analyzovány specialisty, kteří vytvářejí zpravodajské produkty pro velitele i spojenecké jednotky. Laicky řečeno jsme procvičili oči a uši naší armády,“ vysvětluje podplukovník Michal Pírek, zástupce řídícího cvičení.

Protože ale moderní technologie ovlivňují bojiště víc než kdy dřív, kdysi neviditelní maskovaní vojáci jsou dnes lehce rozpoznatelní, jsou slyšet na kilometry daleko, a jsou tedy snadným cílem, je nutné všemi dostupnými prostředky snížit jejich stopu v terénu. Třeba tím, že se jednotka rozptýlí a neustálým pohybem nepřítele mate. Decentralizovaná a mobilní musí být samozřejmě i místa velení. Proto byly pro vojáky připraveny maximálně realistické scénáře, které jednotkám umožnily otestovat schopnosti v pozorování

a získávání dat – za pomoci pozemních, vzdušných i kybernetických sil. Nepřítele představovaly jednotky 7. mechanizované brigády, 13. dělostřeleckého a 15. ženijního pluku. Leteckou podporu poskytla 22. základna vrtulníkového letectva a kybernetické síly simulovaly reálné informační prostředí. „Jejich vzájemná souhra proměnila cvičení v multidisciplinární test, který odráží skutečné výzvy moderního bojiště,“ pochvaluje si podplukovník Lakoš.

„Poprvé jsme v zahraničí nasadili elektronický boj. Věřím, že oboustranně to bylo velmi přínosné cvičení. Průzkumníkům sice nepřálo počasí, díky jejich vycvičenosti a připravenosti ale vše výborně zvládli,“ hodnotí Ghost Hunters 2024 kladně major Kras z 65. průzkumného praporu.

„Na cvičení jsme nasadili nejmodernější prostředky, jako je rušič STARKOM, pasivní sledovací systém DPET, proti nim termovize,

rušení rádiového signálu nebo drony. Nasazení byli i letečtí návodčí, kteří na nepřátelskou jednotku naváděli letouny L-159. Byla to skutečná zkouška odolnosti a koordinace, kde se jednotky musely předvést v plném nasazení. Do budoucna bychom chtěli optimalizovat řízení jednotky ISR do jednoho speciálního vozidla a u zbytku minimalizovat rizika,“ zhodnotil výcvik podplukovník Gustav Lakoš. Podle řídicího cvičení plukovníka Petra Molinského je cvičení Ghost Hunters, konané každé dva roky, ideální platformou pro testování schopností a spolupráci s aliančními partnery. „Získávání přesných a relevantních informací z bojiště hraje od nepaměti klíčovou roli, pro efektivní vedení bojové činnosti je proto nutné ji neustále zdokonalovat.“

Text: rtm. Nikol Švandra Slováčková, rtm. Petra Švédová, kpt. Jan Králíček, foto: KySio

OPERACE KFOR: JSME PŘIPRAVENI!

Ve vojenském újezdu Hradiště proběhlo v červnu odborné taktické cvičení (OTC) 3. jednotky Vojenské policie KFOR, které bylo zároveň jakousi symbolickou tečkou za téměř čtyřměsíčním intenzivním výcvikem. „Tento výcvik byl rozdělen do několika tematických bloků, v rámci kterých jednotka absolvovala výcvik ve střelecké přípravě, odbornou a taktickou přípravu a v neposlední řadě také výcvik v oblasti Crowd Riot Control (CRC),“ uvedl podplukovník Radek Ocelka, velitel 3. jednotky Vojenské policie. Právě zvládání davu je jednou z několika deklarovaných schopností, kterou je Vojenská police (VP) schopna plnit v operaci KFOR.

Odborné taktické cvičení Peace Keeper

Cílem tohoto cvičení bylo prověřit připravenost jednotky za využití dílčích částí metodiky CREVAL, za přítomnosti hodnotitelů VP a dále prověřit reakce na jednotlivé úkoly (tzv. incidenty), které simulovaly možné situace, se kterými se příslušníci jednotky mohou setkat v rámci svého operačního nasazení. Jednalo se například o prvotní úkony při dopravní nehodě, činnost na kontrolně propouštěcím místě (tzv. checkpointu), patrolování v oblasti působnosti, ale také rychlost reakce na napadení základny. Toto cvičení nebylo jen testem mentální a fyzické kondice, ale zároveň i zkouškou osobní disciplíny a týmové spolupráce, neboť v samotném operačním nasazení mohou nastat situace, kdy se bude muset jeden spolehnout na druhého.

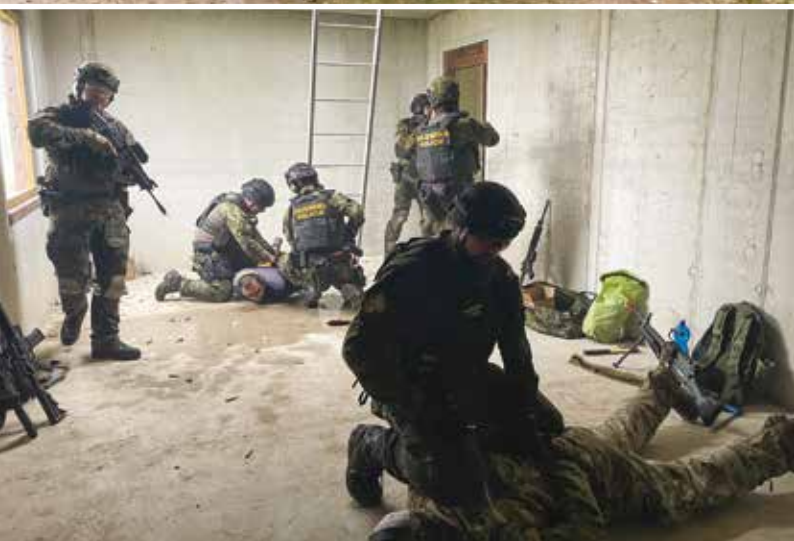
Vydržet!

Patrně největšími výzvami během cvičení byly činnosti spojené s CRC a prohledávacími operacemi. První z výše uvedených

incidentů měl simulovat činnost davu při narušování veřejného pořádku v prostoru vjezdové brány základny a jeho následný pokus o vniknutí dovnitř. „Oblasti CRC jsme v rámci přípravy věnovali největší úsilí, neboť tato schopnost je v místě nasazení stěžejní“, sdělil velitel odřadu 3. jednotky VP. K navození té správné atmosféry bylo použito značné množství imitačních prostředků. Nakonec, i za vypětí všech psychických i fyzických sil, se podařilo jednotce zamezit vniknutí davu do základny a navíc se jí podařilo některé demonstranty zajistit.

Eliminovat diverzní skupinu

Druhý incident měl prověřit schopnosti jednotky v prohledávací operaci (tzv. Cordon & Search). Na začátku úkolu jednotka obdržela informaci od nadřízeného prvku o možném pohybu diverzní skupiny v určitém prostoru. Velitel jednotky se svým týmem musel v rámci rozhodovacího procesu tento prostor identifikovat, provést průzkum a na základě získaných informací zpracovat bojový

rozkaz pro jednotku, která měla za úkol tuto skupinu najít a eliminovat. I při tomto incidentu sehrály velkou roli imitační prostředky a v závěrečné fázi operace, kdy došlo k bojovému kontaktu, byla diverzní skupina zajištěna.

Ochrana základny i taktická záloha

Na základě úspěšného absolvování OTC bude jednotka plně připravena k převzetí a následnému plnění operačního úkolu v rámci operace KFOR. Jejich prioritním úkolem je podílet se na ochraně základny, být připraveni jako taktická záloha na nasazení v operacích CRC, dále patrolování v přidělené oblasti působnosti, sběr, zpracování a sdílení informací přispívajících k udržení rovnováhy v regionu. Těmito všemi schopnostmi Vojenská policie v Kosovu posílí dobré jméno České republiky jako spolehlivého partnera v mezinárodním bezpečnostním společenství.

V sestavě jednotky figurují i dva vojenští policisté, kteří budou působit přímo v sestavě Provost Marshal Office (PMO). Tento

mezinárodní prvek začleněný do struktury KFOR plní veškeré úkoly policejní ochrany koaličních vojsk na území Kosova. Čeští vojenští policisté přispívají jedním příslušníkem za oblast dopravní a pořádkové služby a jedním příslušníkem za oblast speciální kynologie se dvěma psy se schopnostmi na vyhledávání výbušnin a na vyhledávání omamných a psychotropních látek.

Text: Jana Deckerová a npor. Barbora Bitalová, foto: VP

PERIMETR SE LOUČÍ

Druhá řada pořadu Perimetr České televize doběhla na ČT2 posledními čtyřmi díly. Všechny díly obou řad najdete na YouTube profilu @tvarmycz, oficiálním kanále Ministerstva obrany ČR a AČR a v archivu České televize.

Playlist Perimetru na YouTube

Perimetr S2E09 (31. května 2024)

Bez pomoci Československa by Izrael v roce 1948 pravděpodobně neodolal útoku arabských zemí. Čechoslováci vycvičili izraelské piloty, dodali zbraně a techniku. Na to, proč o rok později začalo komunistické Československo podporovat nepřátele Izraele, odpovídá historik Vojenského historického ústavu Praha (VHÚ) Jiří Rajlich.

102. průzkumný prapor se stal první jednotkou AČR vysazenou jako celek na plnění úkolů v horském prostředí. V Krkonoších seskočili průzkumníci do nadmořské výšky 1 350 m n. m. Vojenská akademie ve Vyškově pořádá ročně 650 kurzů pro 20 tisíc vojáků, začíná zde kariéra každého z nich. Příslušníci armády se ale v akademii vzdělávají i v průběhu další služby, učí se ovládat zbraňové stanice, skákat padákem či řídit bojová vozidla.

Iniciativa „Civilisté děkují“ má za cíl prostřednictvím médií, sociálních sítí a příběhů vojáků sdílet civilnímu obyvatelstvu, jak moc AČR funguje profesionálně a jak je připravena na výzvy současnosti i budoucnosti. A jak reagovat při napadení chemickou, biologickou či jadernou zbraní? S těmito scénáři pomáhá NATO Centrum ochrany proti zbraňím hromadného ničení.

Perimetr S2E10 (7. června 2024)

Brigádní generál František Moravec stál za útokem na Reinharda Heydricha a za dalšími výsadbami do protektorátu. O jednom z největších československých zpravodajců, jenž se zapojil i do boje proti komunistickému režimu, vyprávějí historici VHÚ Praha.

Své odstřelovače a zbraně vám představí vojáci 4. brigády rychlého nasazení a 601. skupiny speciálních sil. Ti dokáží na vzdálenost několika kilometrů zasáhnout a vyřadit nepřátelské

vojáky, protiletadlové komplety či radarové systémy, mají však i jiné úkoly, zejména pozorování bojiště.

Také se dozvíte, co je hlavní náplní přípravy budoucích vojáků na jediné Vojenské střední škole Ministerstva obrany v Moravské Třebové.

Vojáci Hradní stráže jezdí na motocyklech už od roku 1926, doprovázejí hlavně prezidenta republiky a čelné představitele cizích států při oficiálních návštěvách České republiky. Dozvíte se, v čem se liší policejní verze motocyklů od těch civilních.

A na závěr se reportéři společně s žáky Základní školy Zářečná Tachov seznámili s projektem Naše stopy v NATO. Ten dětem vysvětluje, jak důležité je členství v NATO pro obranu a bezpečnost České republiky a připomíná, že členy jsme už 25 let.

Perimetr S2E11 (14. června 2024)

Na jaře roku 1968 vypracovali vojáci a historici Vojenské politické akademie dokument, ve kterém Československo popsali jako zemi, jejíž zájmy jsou odlišné od ostatních zemí Varšavské smlouvy. Jak po srpnové okupaci dopadli jeho autoři?

Kolové obrněné vozidlo TITUS využívají vojáci k zajištění podpory velení a ke spojení s jednotkami či ke koordinaci palebné podpory. Má lepší balistickou ochranu než další armádní vozidla Pandur a Iveco a zároveň vyniká skvělými manévrovacími schopnostmi.

Proč si 4. brigáda rychlého nasazení dala motto „Tam, kde jiní nestačí“? Je jedním z prvních útvarů, který vznikl po rozdělení Československa a jeden ze tří manévrových prvků AČR, tedy bojových jednotek. Její příslušníci se účastnili snad všech zahraničních misí, do kterých se Česko zapojilo.

Prapor podpory nasaditelných sil v Rakovníku, jeden z nejmladších armádních útvarů, poskytuje doprovod a podporu konvojem spojeneckých armád přes naše území, případně i za hranicemi.

Předposlední díl Perimetru uzavírá reportáž ze Slavností svobody v Plzni, kterých se každoročně účastní také vojáci se svou technikou.

Perimetr S2E12 (21. června 2024)

V závěrečném dílu Perimetru se nejprve podíváte, jak se čeští vojáci zapojili do největšího cvičení NATO za poslední desetiletí s názvem Steadfast Defender 2024. To probíhalo po téměř pět měsíců po celé Evropě za účasti 120 tisíc vojáků.

Existovala v listopadu 1989 reálná možnost nasazení armády proti vlastním občanům? A byla armáda jednotná? Do tehdejšího dění vás zasvětil historik Prokop Tomek z VHÚ Praha. Další reportáž vás zavede do zákulisí Hradní stráže. Podíváte se na historickou i současnou výzbroj používanou k ceremoniální i strážní službě, ale také do krejčovny, kde se uniformy upravují přesně na míru.

Střelecká příprava v AČR se trochu liší od sportovní střelby, nicméně i zde platí tři zlatá pravidla: „Vždy se ke zbraní chová tak, jako by byla nabitá. Nemírím na nic, co nechci trefit a prst dávám na spoušť pouze v případě, že chci střelit.“

Pod Vojenský historický ústav Praha spadají tři muzea. Klíčovým je Armádní muzeum na Žižkově, které po nedávné rekonstrukci nabízí návštěvníkům expozice patřící k nejmodernějším na světě.

Text: redakce A reportu

TRADIČNĚ V PRAZE, S NETRADIČNÍM KONCEM

Začátek června u nás neodmyslitelně patří mezinárodní přehlídce exhibičních jednotek čestných stráží střeoevropského a jihoevropského regionu. Letos se opět uskutečnila 5. června na Hradčanském náměstí v Praze a poprvé také na Horním náměstí v Olomouci 6. června. Své propracované choreografie s puškou předvedli vojáci z Německa, Polska, Slovinska, Slovenska, Maďarska a letos úplně poprvé také z USA. Nechyběla samozřejmě domácí jednotka Čestné stráže Armády České republiky, která každoročně nastaví vysokou latku mezi konkurenčními jednotkami.

Navrhnout jednotlivé cviky v sestavě, hudbu a choreografii není jednoduchou záležitostí, ale výsledkem skutečně tvrdé práce velitele. Ani během letošního, již 16. ročníku tomu nebylo jinak. Praporčík Otakar Málek, velitel exhibiční jednotky Čestné stráže Armády České republiky, který představení vymýšlí, řekl: „Ze zkušenosti doma i v zahraničí vím, že pro diváka je optimální čas vystoupení šest až osm minut. Pokud je to delší, začíná se nudit. A jen pochodovat a točit s puškou nestačí. Musí to mít akci a dynamiku, které se vzájemně propojí s hudbou. Když vybírám hudbu pro nové vystoupení, musím mít já sám husí kůži.“

Následují hodiny učení celé exhibiční jednotky, která současně plní jiné služební povinnosti v rámci protokolárních aktivit a vojenského výcviku. Téměř dvouměsíční práce a bolavé ruce jsou zpravidla kompenzovány s prvními ovacemi a potleskem diváků. „Letos bylo hodně jednotek, navíc Američani, které jsme ještě neviděli. Pouze jsme slyšeli, že vystupují do ticha, bez hudby a jsou perfektně sladění,“ řekl nadrotmistr Adam Horenský, člen exhibiční jednotky Armády ČR.

Podobné exhibice lidé nemají příležitost vidět při oficiálních akcích, ale jen při zcela výjimečných, jako je tato.

Rozloučení s praporčíkem Málkem

Pražský DrillFest byl letos tradičně netradiční a neskončil pouze potleskem diváků a odpočíváním jednotek z Hradčanského náměstí, ale famózním rozloučením právě s praporčíkem Otakarem Málkem, velitelem exhibiční jednotky Čestné stráže Armády ČR. Býval jedním z mnoha. Usilovně a tvrdě na sobě pracoval. Stal se choreografem a učitelem svých žáků v exhibiční jednotce. Po téměř dvaceti letech své působnosti v exhibiční jednotce předává svůj velitelský post. S exhibiční jednotkou se ovšem úplně neloučí. Bude i nadále nápomocen novému veliteli poručíku Škodovi. Velitel Posádkového velitelství Praha plukovník Radek Šíba poděkoval praporčíku Málkovi za skvěle odvedenou práci přede všemi jednotkami. Slova uznání a díky od kolegů nezněla jen z jejich úst, ale na řadu přišly pušky a jejich burácení o zem. Budme si jisti, že tato jednotka bude i nadále perfektní reprezentativní částí Armády České republiky.

TŘI DNY – PĚT DISCIPLÍN

Ve vyškovských kasárnách Dědice proběhl přebor resortu Ministerstva obrany ve vojenském pětiboji s mezinárodní účastí – Regional Military Pentathlon Championship 2024. Šest vojenských pětibojářek a 41 pětibojářů z celkem osmi států poměřilo své síly a dovednosti v jednom z nejkomplexnějších vojenských sportů, který zastřešuje Mezinárodní rada vojenského sportu (CISM – Conseil International du Sport Militaire).

Českou armádu v mužském mezinárodním poli zastupovalo družstvo ve složení četař Martin Tomica a desátník David Janík ze 72. mechanizovaného praporu v Přáslavicích, poručík Zdeněk Didek z 53. pluku průzkumu a elektronického boje, desátník Martin Filip a rotný Jakub Zimmer z Univerzity obrany v Brně a lídr českého týmu nadrotmistr Vojtěch Neumann z 13. dělostřeleckého pluku v Jincích. Kromě českého zastoupení se představili také vojáci z Lotyšska, Rakouska, Německa, Srbska, Bahrajnu, Dánska a Ukrajiny. Vojáci soutěžili jako jednotlivci a jejich výsledky se zároveň načítaly do celkového hodnocení družstva. V každé disciplíně se ale

započítávají výsledky pouze čtyř nejlepších z týmu. V jednotlivcích byli nakonec z českých řad nejúspěšnější nadrotmistr Vojtěch Neumann a četař Martin Tomica, kteří obsadili 16. a 17. místo. V soutěži týmů český armádní tým obsadil 5. místo. Mezi ženami se na start postavila pouze jediná česká zástupkyně – nadporučice Markéta Honová, která je nyní příslušnicí aktivní zálohy v Těchoníně a již v červenci se přidá do řad profesionálních vojáků u vojenského veterinárního ústavu v Hlučíně. „Byl to můj úplně první závod ve vojenském pětiboji a nová zkušenost“ vyjádřila své pocity nadporučice Honová, která je veterinární lékařkou.

Osm států měřilo síly

Střelba z pušky, překážková dráha, plavání s překážkami, hod granátem na cíl i do dálky a na závěr vytrvalostní přespolní běh. Tyto disciplíny vojenského pětiboje jsou komplexním testem fyzické zdatnosti, technických dovedností a psychické odolnosti vojáků.

Úvodní disciplínou byla střelba z malorážek. Střelba je rozdělena na dvě části. V té první se hodnotila přesnost zásahu deseti ran, které se musely vystřelit v časovém limitu 10 minut. Ve druhé části měli vojáci na deset ran pouze minutu.

Ještě ten samý den proběhl závod na překážkové dráze NATO. Pět set metrů dlouhá dráha s dvaceti normovanými překážkami je velmi tvrdá zkouška fyzické zdatnosti závodníků. Překonáváním překážek, z nichž nejvyšší je pět metrů vysoká, závodníci zdolají více než 37 výškových metrů. Ne nadarmo má například jedna třímetrová překážka mezi závodníky přezdívku Matterhorn.

Nadrotmistr Vojtěch Neumann se zapsal do historických tabulek na vyškovské trati s časem 2:34,4 minuty. Jeho osobní rekord je sice

o více než dvě vteřiny rychlejší, ale na domácí trati, která patří v mezinárodním měřítku k těm pomalejším, si zapsal nejrychlejší čas z českých závodníků v historii. „Každá trať je jinak rychlá. Ovlivňuje to prostředí, povrch dráhy, dopadových ploch i samotných překážek. Tady ve Vyškově je trať prostě v celosvětovém měřítku pomalejší,“ vysvětlil český vojenský pětibojař.

Druhý den absolvovali závodníci plavání s překážkami. Na padesátimetrové trati jsou umístěné čtyři překážky, které prověřily nejen plavecké dovednosti, ale především obratnost a mrštnost závodníků. Díky tomu, že využívali odrazy od překážek nebo skoky, měli někteří z nich rychlejší časy než na stejné trati bez překážek.

Závěr druhého dne patřil hodu granátem. Tato disciplína měla také dvě části. Nejdříve vojáci házeli 16 granátů (sportovních maket) na cíle rozmístěné v rozmezí od dvaceti do pětaticeti metrů (u žen jsou vzdálenosti o pět metrů kratší). „Ve druhé části disciplíny mají závodníci tři pokusy při hodu do dálky s tím, že se do celkového hodnocení započítává nejdelší pokus,“ vysvětlila pravidla vedoucí českého týmu majorka Jana Vilímová z oddělení tělesné výchovy sekce rozvoje sil Ministerstva obrany.

Fyzička je pro vojáky alfou a omegou

Závěrečný den patřil přespolnímu běhu na osm kilometrů pro muže a čtyři kilometry pro ženy. V této vytrvalostní disciplíně závodníci prokázali, jak je fyzická kondice každého vojáka důležitá pro plnění profesních úkolů.

Absolutní vítězství v jednotlivcích i v družstvech patřilo Ukrajině, následované Němcem. Tyto týmy jsou dlouhodobě na pomyslné špičce v mezinárodním měřítku. V rámci přeboru resortu MO zvítězil nadrotmistr Vojtěch Neumann před četařem Martinem Tomícou a poručíkem Zdeňkem Didkem.

Organizace tohoto závodu ve Vyškově je už tradicí. Duší celého závodu zde v posádce je jeden z trenérů kapitán Radoslav Kala. „Mezinárodní přebory ve vojenském pětiboji takového rozsahu se zde konají již od roku

2010, republikové přebory Armády ČR se tu ale konaly již od roku 1997,“ shrnul historii pořadatelství Kala. Zpočátku probíhaly armádní přebory částečně ve Vyškově i v Plzni, což bylo organizačně velmi náročné. Se střeleckou disciplínou pomáhali profesionální střelci Armádního sportovního oddílu Dukla Plzeň, kteří poskytovali zázemí i materiál pro organizaci střelby. Spolupráce s nimi vyústila v poskytnutí elektronických terčů pro zabezpečení střelby do posádky Vyškov. Od té doby může probíhat celá soutěž výhradně ve Vyškově. Vojenská akademie ve Vyškově každým rokem zvyšuje kvalitu zabezpečení celé soutěže i sportovních zázemí, které je ostatními národy velmi kladně hodnoceno. Velký kus práce také odvedli vojáci, kteří se podíleli na organizaci jednotlivých disciplín.

Všestrannost i správný trénink a kompenzace

Všestrannost je zásadní pro úspěch ve vojenském pětiboji, protože umožňuje soutěžícím zvládnout širokou škálu fyzických i technických výzev, které tyto jednotlivé disciplíny přináší. Kombinace vytrvalosti, síly, obratnosti a psychické odolnosti je reálným obrazem vojenské profese.

Český tým doprovází na soustředěné přípravě i soutěžích také kapitán Pavel Král z Agentury vojenského zdravotnictví AČR. Jako vojenský tělocvikář je dalším z trenérů českého týmu. Pomáhá především se silovým a dynamickým tréninkem, správnou technikou a zajišťuje vhodné postupy pro regeneraci těla po intenzivních trénincích a závodech, což zahrnuje například masáže, strečink nebo fyzioterapeutické a kompenzační cviky. „Efektivní regenerace nejen zkracuje dobu potřebnou k obnově sil, ale také minimalizuje riziko zranění, což je klíčové pro dlouhodobý úspěch a zdraví nejen vojáků,“ popsal kapitán Pavel Král.

Někteří ostřílení pětibojaři českého týmu se přeboru nemohli zúčastnit, a tak se zapojili i nováčci. Obměna závodního týmu je totiž důležitá pro dlouhodobý úspěch a udržitelnost výkonnosti týmu. „V současné době máme v českém týmu i nové mladé závodníky.

Ti sbírají zkušenosti v mezinárodní konkurenci a od svých zkušenějších kolegů. I v této fázi integrace nováčků si ale jako Armáda ČR udržujeme svůj výkonnostní standard v konkurenci ostatních států,“ ohodnotil zapojení nováčků do týmu vedoucí delegace Armády ČR v Mezinárodní radě vojenského sportu (CISM) a průkopník vojenského pětiboje v české armádě plukovník Lubomír Přívětivý. České vojáky ještě v letošní sezoně čekají dva závody v Rakousku a jeden v Dánsku.

• CISM je třetí největší multisportovní organizace na světě. Tato mezinárodní armádní organizace sdružuje 140 členských zemí. Armáda České republiky je řádným členem organizace od roku 1991.

• Vojenský pětiboj byl založen v roce 1946 francouzským důstojníkem kapitánem Henrym de Brusem. Ten uspořádal sportovní soutěže výhradně pro armádu.

• Od roku 1950 jsou ve vojenském pětiboji pořádána každoročně mistrovství světa.

• V Armádě ČR považujeme za rok vzniku vojenského pětiboje rok 1996. V tomto roce se družstvo mužů zúčastnilo prvního mezinárodního závodu a premiérově svého prvního mistrovství světa.

• Od roku 1997 se pak pravidelně pořádá přebor Armády České republiky mužů i žen a v tomto roce se na svém prvním mistrovství světa představilo také české družstvo žen.

Text: mjr. Tereza Kabourková, foto: Vladimír Bezděk

DO ZÁVODU URBAN CHALLENGE SE POPRVÉ
ZAPOJILI VOJÁCI ČESKÉ ARMÁDY

PATNÁCT KILÁKŮ – TŘICET PŘEKÁŽEK

„Tam, kde jiní nestačí.“ Motto 4. brigády rychlého nasazení si koncem června letošního roku vzalo za své bezmála 2 000 odhodlaných závodníků, kteří se v Žatci postavili na start historicky prvního závodu Army Urban Challenge. Mezi těmi, kdo absolvovali některou ze tří různě náročných překážkových tratí na pět, deset a patnáct kilometrů, bylo i nejvyšší velení české armády.

Bylo to vlastně hned třikrát poprvé. Poprvé se do populární série závodů Urban Challenge zapojila armáda. Poprvé mohli civilní závodníci spolu s téměř stovkou vojáků bojovat o nejlepší časy přímo ve vojenském areálu, kde součástí všech tras byly i překážky jindy nepřístupné výcvikové dráhy NATO. A poprvé se mezi účastníky postavili i náčelník Generálního štábu AČR a jeho první zástupce – generálporučík Karel Řehka a Miroslav Hlaváč.

Patnáct kiláků s třiceti překážkami

„Nemůže být nic lepší než si ráno zaběhat,“ vítal v sobotu generál Řehka všechny běžce před tím, než se s částí z nich vydal zdolat patnáct kilometrů terénu s bezmála třemi desítkami překážek. O zhruba devadesát minut později doběhl do cíle zabahněný od hlavy k patě. Ani on se nevyhnul blátivé louži, již

se musel na jednom stanovišti proplazit při podlézání bojového vozidla Pandur. Tvářil se ale pořád spokojeně. „Úžasně jsem si to užil. Příroda, překážky, docela těžká trať, ale hlavně týmový duch. Někdo běžel sám, někdo ve skupince, ale když se někdo zdržel, tak si vojáci mezi sebou pomáhali. Prostě paráda,“ usmíval se už s účastnickou medailí na krku.

Za armádu se na organizaci podílela hlavně domovská 4. brigáda rychlého nasazení, 41. mechanizovaný prapor (jehož borci vyhráli závod armádních týmů na 15 kilometrů) a Agentura personalistiky AČR. Ta měla přímo u cíle ve vojenském areálu Flóra informační a náborové stánky. Většinu času byly v obležení lidí, kteří si prohlíželi zbraně, techniku a někteří se zajímali o možnost služby v aktivní záloze nebo o podmínky pro vstup mezi vojenské profesionály.

Moje budoucnost – zelené maskáče

Přímo k armádním rekrutérům zamířila ihned po doběhnutí do cíle i vítězka ženské kategorie na patnáctikilometrové trati Jana Cidlíková. „Sice už mám hotové fyzické testy k policii, ale chci radši k vám,“ netajila se zájmem o službu v maskáčové uniformě. Od stánku odcházela vybavena potřebnými informacemi a s tím, že se mezi uchazeče o službu vojáka z povolání zaregistruje přes web doarmady.cz. Ukázkově se tak naplnil jeden ze záměrů, s nimiž se armáda do akce zapojila. „Sportovně založení jedinci v poměrně širokém věkovém spektru jsou ideální cílovou skupinou, které bychom rádi představili možnosti profesního uplatnění v armádě,“ vysvětlil už před závodem účast na pořadatelské ředitel Agentury personalistiky AČR brigádní generál Vladimír Studený. Kromě závodění, ukázek vojenské techniky a možnosti spojit přímo na stadionu svůj další život více či méně s armádou nabídla akce i charitativní rozměr. Při běhu Army Urban Challenge Heroes mohly poznat radost ze závodu i děti s hendikepem, které s rodinou, přáteli a dobrovolníky zdolaly trasu určenou zdravým dětem. Poté se na trať vydali

Jana Cidlíková

účastníci běhu Army Urban Challenge Charity. Vítězek akce se vyšplhal na 26 tisíc korun.

„Myslím, že je dobře, když se armáda takto přiblíží veřejnosti. Lidé mají možnost nás trochu víc poznat,“ zhodnotil víkendový podnik generál Řehka. „A jestli to navíc přiměje třeba děti a mladší lidi trochu víc sportovat, tak je to dobře a jsem rád, že k tomu armáda může pomoci.“

Kancelář? To pro mě není...

Momentálně pracuje jako trenérka ve fitness centru, ale pokud všechno dobře půjde, mohla by se v dohledné době přidat mezi vojenské profesionály. Šestatřicetiletá Jana Cidlíková z Třebíče si v sobotu sedla tvář v tvář armádnímu rekrutérovi snad minutu poté, co mezi ženami nenašla konkurenci při patnáctikilometrovém překážkovém závodě Army Urban Challenge v Žatci.

„Mám hotové fyzické testy k policii, ale chci k vám,“ řekla bez většího zadýchání poté, co si vyslechla základní informace o náboru do armády. Kdyby nebyla celá od bahna, kterému se při překonávání přírodních i umělých překážek na trati ve vojenském areálu nedalo

vyhnout, sotva by někoho napadlo, že má za sebou výkon, který dal zabrat i bojovníkům ze 4. brigády rychlého nasazení. Ti se na pořádání akce podíleli a zazávodili spolu s dalšími vojáky a civilními běžci.

Přelézání nákladní vojenské Tatry, plížení v bahně pod bojovým vozidlem Pandur, překonávání betonových zídek a ocelových zábran na výcvikové dráze NATO, běh do kopce i z kopce... Nic z toho usměvavou závodníci nezastavilo. „Mohla bych u vás být specialista

na sport,“ přemýšlela, když jí rekrutér ve stručnosti nastiňoval možnosti uplatnění. Protože je z Vysočiny, uvažovala by třeba o službě na letecké základně v Náměšti nad Oslavou. Ale výběr není definitivní, nabídka míst u armády je pestrá.

Jasno má ovšem pohledná uchazečka o službu v uniformě v jednom. Ač by ji dřívější absolvování obchodní akademie mohlo předurčovat ke kancelářské práci například v některém z ekonomických oborů, taková služba ji

neláká. „Nemůžu sedět někde v kanceláři, já potřebuju pohyb,” řekla rozhodně. Vzhledem k tomu, že nešlo ani zdaleka o její první medaili na náročných překážkových závodech a odběhnuté má i nějaké ty půlmaratony, nebála by se fyzických testů třeba k Vojenské policii. „Jen abych prošla psychologickým vyšetřením,” rozesmála se při upozornění, že vojenští policisté procházejí složitějším výběrem než běžní vojáci.

Od stánku Agentury personalistiky AČR na žateckém vojenském stadionu Flora odcházela Jana Cidlíková vybavena základními informacemi a zejména vizitkou s odkazem na web doarmady.cz. Stejně jako další zájemci na něm najde vše od základních podmínek pro

službu v ozbrojených silách, přes dvě stovky typových volných pozic až třeba po přehled benefitů pro vojáky z povolání. Až se rozhodne, může se přes web propojit s virtuálním náborovým centrem a s výjimkou zdravotní prohlídky ve vojenské nemocnici absolvovat prakticky celý rekruční proces v klidu z domova od počítače.

Perlička na závěr: Přímo z Žatce spěchala akční blondýnka domů do Třebíče, kde pár hodin po vítězství v Army Urban Challenge odběhla další obdobný překážkový závod Gladiator Race. A až je to sotva k uvěření, vyhrála i ten!

Text: Oldřich Tichý, foto: por. Denis Palát

CHEMICI NATO JAKO JEDEN TÝM

Ilegální laboratoř a sklad pro výrobu bojových chemických látek, nález radioaktivního materiálu, detekce chemických bojových látek, ranění zasažení nervově paralytickou látkou nebo únik neznámé látky během demonstrace. To jsou jen některé incidenty jednotlivých scénářů, se kterými si musely poradit týmy chemických jednotek z dvanácti států Severoatlantické aliance v rámci týdenního mezinárodního cvičení Coronat Mask 2024, které proběhlo ve vojenském újezdu Hradiště, ve výcvikovém prostoru Pereč na Žatecku a na polygonu Boreček v Ralsku.

Osm stovek vojáků Severoatlantické aliance s téměř stovkou speciální techniky chemických jednotek ladilo postupy a procedury při plnění úkolů ochrany proti zbraním hromadného ničení. Cvičení se kromě čtyř stovek českých chemiků zúčastnily chemické jednotky z Německa, Nizozemska, Slovenska, Slovinska, Litvy, Belgie, Lucemburska, Rumunska, Bulharska, Maďarska, Černé Hory a Spojených států amerických. Kromě chemických jednotek se do cvičení zapojili vojáci 15. ženijního pluku, 14. pluku logistické podpory, aktivní zálohy, Univerzity obrany, 4. brigády rychlého nasazení, Vojenského zdravotního ústavu, Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy MO Moravská Třebová a další podpůrné jednotky.

Odběr vzorků, dekontaminace osob i techniky

„Cílem tohoto unikátního cvičení bylo sladit činnosti chemických jednotek, získat zkušenosti a především prověřit fungování systému velení a řízení při plnění úkolů ochrany proti zbraním hromadného ničení na taktické úrovni,“ zdůraznil řídící cvičení plukovník gšt. Tomáš Unzeitig, zástupce velitele 31. pluku radiační, chemické a biologické ochrany v Liberci, a dodal, že toto cvičení považuje

za naprostý unikát. „Nejde jen o přítomnost specialistů z aliančních jednotek, ale svým rozsahem a jednotlivými incidenty reflektuje současné hrozby.“

V rámci cvičení se ověřovaly schopnosti chemického a radiačního průzkumu, odběru a transportu vzorků, radiometrických a chemických laboratoří, dekontaminace osob,

raněných i techniky. Byly nasazeny i schopnosti CBRN-EOD, biologický tým a další schopnosti, kterými disponuje chemické vojsko Armády České republiky a alianční partneři.

Yperit, sarin i látka „V“

Po výbuchu a následném požáru opuštěné budovy byly povolány hasičské hlídky. Při

Coronat Mask 2024

Coronat Mask 2024

zásahu bylo zjištěno, že se jedná o ilegální laboratoř a sklad s prekurzory pro výrobu bojových chemických látek. V blízkosti byla také nalezena nelegální skládka s prázdnými barely a podezřelé vozidlo. To byl jeden z incidentů, které musel mezinárodní tým chemiků řešit.

„Úkolem týmu Task Force (v terminologii NATO označuje skupinu armádních sil, které jsou pověřené společným úkolem) bylo provést radiační a chemický průzkum místa dekontaminace a tzv. hotzóny. Museli provést taktický odběr vzorků vody a zeminy a zároveň monitorovat radiační a chemickou situaci na místě. Následně četa dekontaminace vybudovala a provedla dekontaminaci osob, raněných a techniky. EOD tým, který byl povolán na místo incidentu, provedl lokalizaci a průzkum podezřelého vozidla, provedl veškeré EOD procedury nutné k eliminaci hrozby možného dalšího výbuchu, zajistil důkazní materiál. Součástí bylo také označení prostoru a předání místa incidentu,“ popisuje jeden z incidentů velitel cvičení plukovník Vratislav Osvald. „Hodnotícím kritériem jednotlivých týmů, které byly vždy složeny z několika národností, byla jejich spolupráce a sladěnost postupů při jednotlivých incidentech, ale i prověření komunikace s nadřízeným prvkem velení,“ dodává plukovník Osvald.

Čeští chemici stále patří ke špičce

Dalším z incidentů, které musely týmy řešit, bylo ohlášení úniku neznámé látky v průběhu protivládní demonstrace. Zpravodajská skupina hlásila vysoké riziko zneužití bojové látky partyzánskými skupinami během demonstrace. V tomto případě přivolaný tým identifikoval bojovou chemickou látku. Tým využívá i speciální techniku. Byla nasazena vozidla S-LOV-CBRN I a II, která slouží k pozorování, průzkumu a odběru vzorků. Při činnosti odběru vzorků musí posádka opustit vozidlo a pracovat v terénu.“

„Tím, že je vozidlo párové, tedy složené ze dvou aut a speciálního přívěsu, dokáže plnit širší škálu úkolů. Kromě toho má i balistickou ochranu a zbraňovou stanici. V porovnání s předchůdcem – Land Rover 130 – jde o vozidlo, která je jednoznačně svou kvalitou převyšují,“ říká velitel družstva radiačního a chemického průzkumu české jednotky rotiny V. V. a dodává, že vozidlo je velmi sofistikovanou soupravou s nejmodernějšími přístroji a technologiemi, které řadí české chemiky ke špičce v oblasti radiačního a chemického

průzkumu. „Vozidlo je vybaveno i robotem Orpheus umožňujícím dálkový průzkum určitých prostor, takže posádka může pracovat v zamořeném prostředí v bezpečí uvnitř vozidla a předávat okamžité zjištěné informace do místa velení.“

Radioaktivní látka naostro – odměna pro chemiky

Málokdy se stane, že armádní chemici mají možnost cvičit se skutečnou radioaktivní látkou. I v tomto je cvičení Coronat Mask 2024 unikátní a pro všechny účastníky velmi cenné. Podle scénáře má určený tým provést radiační průzkum oblasti, která byla kontaminována skutečným radionuklidem, musí odebrat vzorky a předat je polní laboratoři pro odbornou analýzu.

„Pracovat se skutečnou, ale nijak nebezpečnou radioaktivní látkou, je pro české i zahraniční chemiky odměnou. Simulujeme radioaktivní kontaminaci pomocí radionuklidu, což je látka běžně používaná ve farmaceutickém průmyslu a medicíně s nízkým poločasem rozpadu. V tomto incidentu došlo k jeho odcizení ze zdravotního zařízení separatisty,“ popisuje náčelník radiometrické laboratoře 311. praporu radiační, chemické a biologické ochrany nadporučík Jakub Indrei.

Společně kdykoliv a kdekoli

Mezinárodní cvičení Coronat Mask 2024 chemických jednotek států NATO nebylo zaměřeno jen na zdokonalení jednotlivých týmů, ale důraz byl kladen na spolupráci, ladění daných postupů, vzájemnou komunikaci – a to jak v rámci jednotlivých týmů, tak i v rámci fungování systému velení a řízení. „Současná bezpečnostní situace si vyžaduje, aby v rámci aktivace byly schopny alianční jednotky fungovat kdykoliv a kdekoli jako jeden tým,“ oceňuje letošní cvičení řídící cvičení plukovník gšt. Tomáš Unzeitig.

Text: Jana Deckerová, foto: rtn. Miroslav Kravec

AIRSOFT ZNÁ SVÉ ŠAMPIONY

CQB airsoftová střelba dvojic už zná své (staro)nové šampiony. V sobotu 22. června 2024 se pod záštitou ministryně obrany Mgr. Jany Černochové uskutečnilo ve střeleckém areálu ASC Dukla Plzeň-Lobzy mistrovství České republiky v airsoftové CQB střelbě dvojic pro rok 2024 aneb G&G World Cup 2024 – CZ Round. Mezi medailisty bodovali vojáci i policisté.

Soutěž, která na úrovni českého národního kola proběhla již počtvrté, byla vůbec poprvé vysána ve dvou střeleckých divizích, a to v divizi Military, určené pro příslušníky Armády České republiky a ostatních našich ozbrojených sil, a divizi Sport cílené na zájemce z řad široké airsoftové veřejnosti. Jako vždy

pak nastupovaly soutěžní dvojice do dvou kol, kvalifikačního a finálového. V obou kolech byly tentokrát připraveny vždy tři disciplíny.

„5x5“ a „Sniper & Spoter“

Tou první, která vždy nekompromisně nastává zrcadlo kvality předchozího tréninku, je již

tradičně disciplína s názvem „5x5“. Ač se může zdát, že je na 40 ran snadné zasáhnout z airsoftové útočné pušky 25 terčů ve vzdálenosti osmi metrů, opak bývá mnohdy pravdou. Některé z terčů, které se střelcům objevují v náhodném pořadí vždy jen na 1,2 vteřiny, jsou totiž redukovány na kruhy o průměru osmi,

Rotný Jiří Hoffman a rotný Ladislav Zekucia z 25. protiletadlového raketového pluku ze Strakonice

či dokonce pouhých čtyř centimetrů. Také je nutno vzít v úvahu, že střelec nastupuje ke střelbě po fyzické zátěži, sprintu na 20 metrů s otočkou v polovině délky. Rozhoduje zde tedy nejen přesnost a rychlost, ale i schopnost vyhledat cíl a udržet si koncentraci pod zátěží. Zdánlivě jednodušší je i druhá z disciplín s označením „Sniper & Spoter“. Zde jeden z dvojice nastupuje s pistolí nabitou 15 ranami a druhý s útočnou puškou s 10 ranami. Jejich cílem je z úkrytu, který simuluje pozorovací stanoviště, vyřadit postupně devět terčů, které jsou v některých případech opět redukovány. První přichází ke slovu pistole s cílem vyřadit až šest terčů, poté následuje stažení figuríny představující raněného vojáka do krytu a nakonec dostřelení zbylých terčů útočnou puškou. Důraz je přitom kladen i na vzájemnou komunikaci ve dvojici pozorovatele a střelce.

Nový „Kill House“

Oproti předchozím ročníkům národních finále však byla v letošním roce kompletně přepracována třetí závěrečná disciplína „Kill House“, která simulovala průnik do velitelského objektu obsazeného nepřítelem. Ačkoli pravidla disciplíny byla všem známa předem, tak s její reálnou podobou, tedy rozložením terčů a podobou místností i rozvržením vedlejších úkolů, se všichni soutěžící mohli seznámit až na místě. Celkem je čekalo 30 terčů rozdělených do dvou bloků, otevření zámkového mechanismu kufříku s klíči, otevření dveří a opět evakuace raněného.

Jakkoli každý z týmů postupoval k cíli mírně odlišným způsobem, tak společným znakem bylo, že v prvním bloku se střelci rozdělili, přičemž jeden z nich likvidoval s pomocí pistole či dlouhé zbraně terče v labyrintu místností a druhý zatím postupoval soustavou dlouhých lomených chodeb pro klíče od spojujících dveří, jejich odemčení umožnilo snadnější následnou evakuaci raněného.

Po vyřazení první sady 15 terčů v „Kill House“, na který měli soutěžící celkem 30 ran v dlouhých zbraních a 15 ran v pistoli, se aktivovala sada dalších 15 terčů objevujících se v náhodném pořadí ve dvoře objektu u simulovaného heliportu. Tato fáze vycházela ze scénáře odražení protiútoků týmu rychlé reakce protivníka. V této fázi si mohli hráči v případě potřeby i doplnit munici ze zbrojnice nalézající se v objektu. Vždy však ale museli myslet na to, že náboje navíc je stojí drahocenný čas. Celkově pak byla disciplína kromě své střelecké náročnosti a nutnosti vzájemné koordinace obtížná zejména na plánování pohybu tak, aby nikdo ze střelců nečekal na druhého či mu předčasně nedošla munice.

Borci ze Strakonice splnili očekávání

A jak vše dopadlo? Kvalifikaci očekávaně ovládla z prvního místa dvojice příslušníků 25. protiletadlového raketového pluku ze Strakonice ve složení rotný Jiří Hoffman a rotný Ladislav Zekucia, tedy naši reprezentanti a medailisté ze světových mistrovství na Tchaj-wanu z let 2019 a 2023. Těm pak patřilo i první místo ve finálovém kole divize Military.

Na druhém místě ve finále v divizi Military se umístili studenti Vojenského oboru Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy desátník Jakub Jirsák a desátník Jakub Karpíšek. Třetí příčka mezi profesionály pak patřila dvojici podpraporčík Tomáš Kamín a nadstrážmistr Pavel Šimánek z Oddělení hlídkové služby Policie České republiky v Děčíně. Dodejme ještě, že kromě vojáků a policistů se do kategorie Military zapojili i příslušníci Vězeňské služby. V divizi Sport obsadili 1. místo Štěpán Kolařík a Nick Bošek. Na druhém místě skončili Jan Bedřich Markytán s Vlastimilem Šiškou a třetí místo obsadili Matyáš Kejda a Tomáš Krtíl. V celkovém pořadí obou divizí při rovném počtu bodů pak jen díky lepšímu času z finálové disciplíny „Kill House“ odešli jako mistři České republiky pro rok 2024 Štěpán Kolařík a Nick Bošek. Na druhém místě se umístili rotný Jiří Hoffman a rotný Ladislav Zekucia a třetí místo obsadili desátník Jakub Jirsák a desátník Jakub Karpíšek.

Všichni jmenovaní si z Plzně odvezli kromě medailí a pohárů od Bohemia Air Soft také hodnotné ceny v podobě airsoftových zbraní od hlavního sponzora soutěže společnosti G & G Armament. A co bude dál? V roce 2025 by mělo proběhnout další české národní kolo soutěže G & G World Cup. S ohledem na dvouletou periodicitu to bude opět nominační kolo, které rozhodne o tom, kdo bude reprezentovat Českou republiku na dalším světovém finále.

Text: Jan Šulc, foto: Klára Svobodová, Pavla Šulcová

MÝTY O VÝCHODNÍ FRONTĚ

Expozice Rytíři nebes o československých vojácích na východní frontě za druhé světové války, která byla v brněnském Muzeu RAF otevřena 9. června, ukazuje, jak všechny jednotky spojovala touha po svobodné vlasti. Jejich příslušníci neřešili, zda bojují na Západě, či Východě. Dvacítka letců 1. československého stíhacího leteckého pluku v čele s generálem Františkem Fajtlem, která pomáhala bojovníkům Slovenského národního povstání (SNP), byla přesunuta z Velké Británie. Rytíři nebes vyprávějí příběhy 1. československého armádního sboru v SSSR, jemuž velel generál Jan Kratochvíl, a 2. československé paradesantní brigády v SSSR, pod velením generála Vladimíra Přikryla. „Všichni tyto vojáci vytvořili tradice, na něž i nyní současná armáda navazuje. Jedná se o morální vzory,“ prohlásil náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Karel Řehka.

Nad akcí převzaly záštitu ministryně obrany ČR Jana Černochová i tehdejší prezidentka Slovenska Zuzana Čaputová, kterou zastupoval vedoucí její vojenské kanceláře a bývalý zástupce velitele slovenských vzdušných sil generálmajor Ladislav Dovhun. Výstava boří zažitě mýty, například ten, že všichni, kteří bojovali na východní frontě, byli po převratu v únoru 1948 komunistickým režimem velebeni. Mnozí, a to včetně Fajtla, Kratochvíla a Přikryla, byli naopak perzekvováni. „Z dob komunismu má většina veřejnosti zakódované, že vojáci bojující na východní frontě byli levičáci. Ve skutečnosti u sboru působilo jen sedm procent bolševiků a ostatní byli prozřadně a demokraticky smýšlející vojáci,“ zdůraznil ředitel Muzea RAF Brno a Muzea českého, slovenského a rusínského exilu 20. století Jan Kratochvíl a doplnil: „I proto jsme výstavu se ženou Sabinou uspořádali, abychom tento mýtus vykořenili.“

Velel Kratochvíl, ne Svoboda

„1. československému armádnímu sboru velel generál Jan Mikuláš Kratochvíl, a nikoli Ludvík Svoboda, jak nás to za minulého režimu učili ve škole,“ upřesnil fakta o svém příbuzném Jan Kratochvíl. „Svoboda se do sboru vnutil až na Dukle.“

Expozice klade v první řadě důraz na vlastenectví a odvahu. Je patrné, že vojáci absolutně neřešili tehdejší politiku. „Životní osudy mého otce i ostatních jeho kamarádů dokazují, že nerozlišoval mezi západním a východním odbojem. Pro něj existoval jediný odboj: ten, který povede k osvobození jeho vlasti a obnovení státu a jeho nezávislosti. O pokřivené posuzování účasti na západní a východní frontě se postarala až komunistická propaganda,“ podotkla Jitka Režná, dcera generála Františka Fajtla. „Bojovníci na východní frontě

Dana Viestová

mají v našich dějinách nezpochybnitelné místo a zaslouží si náš respekt.“

Za inspirativní hrdiny považuje letce 1. československého samostatného stíhacího leteckého pluku velitel Vzdušných sil AČR generálmajor Petr Čepelka. „Z jejich odvahy a vlastenectví bychom si měli i v dnešní době vzít příklad. A to platí i o dalších vojácích, kterým je brněnská výstava věnovaná. Ukázali, že se na ně armáda i občané mohou spolehnout. Byl bych rád, kdyby veřejnost podobně vnímala také současné vojáky.“

Postavit se zlu je nejdůležitější

Podle náčelníka Vojenské kanceláře prezidenta republiky generálmajora Radka Hasala má historie přesah i do současnosti. „V kontextu dnešní situace, kdy bezpečnost v Evropě a ve světě se stále zhoršuje a komplikuje, je

odhodlání postavit se zlu tím nejdůležitějším a nejsmysluplnějším projevem lidské vůle. Proto je velmi důležité, aby si více lidí uvědomilo, že obranyschopnost se netýká jen armády, ale celé společnosti, protože jsou věci, za které se musí bojovat,“ prohlásil Hasala, který zastupoval prezidenta Petra Pavla, jenž nad expozicí rovněž převzal záštitu.

Hasalu mrzí osud některých vojáků po roce 1948: „Je tragické, že vojáci, kteří odhodlaně bojovali za svobodu, nevěděli, zda se vrátí domů a uvidí ještě své blízké, byli poté zatracováni. Tito lidé by měli být pro nás morálním vzorem a jsem velmi potěšen, že jsem se mohl střetnout s rodinami hrdinů, kteří po obsazení země neváhali odejít do exilu a tam bojovat za vlast.“

Filip Černý

„Vytvořili tradice, na něž současná armáda navazuje,“ říká náčelník Generálního štábu generálporučík Karel Řehka.

Medaile pro manžele

Návštěvníci se nejvíce dozvědí o 1. československém stíhacím leteckém pluku, představeny jsou i životopisy jednotlivých letců. Expozice však neopomíjí ani osud 2. československé paradesantní brigády a připomíná také 1. československý armádní sbor. K expozici vyšla kniha o 1. československém samostatném stíhacím leteckém pluku, jejímiž autory jsou manželé Kratochvilovi. „Manželé Kratochvilovi si zaslouží obrovské díky za to, jak vojáky, kteří měli charakter i odvahu, neustále připomínají. Oba tím také doplňují vzdělávací systém, který

UNIKÁTNÍ JEDNOTKY

Podle náčelníka Generálního štábu generálporučíka Karla Řehky jde o unikátní projekt, jak směřem k tradicím, tak k současnosti. „Když se podíváte na 2. československou paradesantní brigádu, tak se vlastně jedná o zakladatele našich výsadkových a speciálních sil, což je mi zvlášť blízké, protože jsem řadu let sloužil ve speciálních silách, jimž jsem i velel, konkrétně 601. skupině speciálních sil.“ Řehka také upozorňuje, že 1. československý armádní sbor byl nejenom ve 2. světové válce, ale vůbec historicky největším celkem nasazeným v československé armádě. „A co se týče 1. československého leteckého stíhacího pluku, tak to byla jednotka, která podle mých znalostí v podstatě jako jediná unikátně plnila komplexní letecké úkoly v týlu nepřítel.“

DVOJKA Z CHOVÁNÍ ZA GENERÁLA

Velitel Slovenského národního povstání generál Rudolf Viest i velitel 2. paradesantní brigády v SSSR generál Vladimír Příkryl měli u minulého systému cejch zločinců. Oba totiž působili ve Velké Británii, odkud se vydali pomoci v bojích na východní frontě.

„Pro celou naši rodinu je dnešek obrovskou satisfakcí,“ prohlásila Viestova praneteř Dana Viestová. „O generálu Viestovi se za minulého režimu nesmělo vůbec hovořit. Když jsem ho jako desetiletá žákyně zmínila v hodině dějepisu, soudružka učitelka začala na mě křičet, ať o takovém zrádci a hanbě národa vůbec nemluvíme. A za připomenutí mého příbuzného jsem dostala dvojku z chování.“ Paradoxní je, že generál Viest, Benešův stoupenec, se bolševického puče ani nedožil. Zmizel beze stopy poté, co se se svým zástupcem Jánem Goliánem vzdali v Pohronském Bukovci, aby Němci nevypálili vesnici. Měl být vězněn v koncentračním táboře Flossenbürg. O jeho dalším osudu není ani rodině nic známo. „Na výstavě mám pocit, že tady pan generál je. Byl exilovým ministrem obrany a všechny jednotky i operace dopodrobna znal.“

Mladý advokát JUDr. Filip Černý, Ph.D., žil v přesvědčení, že lidé jako jeho pradědeček generál Příkryl jsou už zapomenuti, neboť současná doba vyzdvihuje jiné hrdiny a dnešní společnost dějiny příliš nezajímají. „Generál Příkryl se po válce netajil kritikou SSSR. Babička vyprávěl, jak sovětský politruk zastřelil pilota, který na nerovném polním letišti Tri Duby hladce nepřistál s československou delegací důstojníků, v níž byl i Příkryl. Když se proto po válce vítal s dcerou, byl smutný. Řekl jí, že nyní přijdou Rusové, a to se budou dít věci.“ Příkrylův pravnuček k němu vzhlíží pro jeho statečnost a nezlomný charakter, který byl následně tvrdě otestován prubířským kamenem domácí vlny stalinismu. Nenechal se zlomit ani v pověstném Domečku při krutých výsleších, když byl obviněn z přípravy vzpoury. „Když ho nějaký pucflek při výslechu mlátil do tváře pěstí, praděda byl zcela rozčarován absolutní absencí respektu k šarži a zmohl se jen na to, aby na něj zařval, co si to dovozuje. Že je nepřipustné, aby takto jednal s generálem! Nakonec si Příkryl odeseděl čtyři roky v krutých žalářích.“

ve výuce moderních dějin fatálně selhává,“ ocenil úsilí Řehka.

Aktivista John Bok, jehož otec Bedřich létal ve 311. čs. bombardovací peruti RAF, a jeho anglická maminka Florence Mary Spence působila u britského letectva jako mechanika opravující letouny Spitfire, navrhuje proto manžele

Kratochvilovi na vyznamenání od prezidenta. „V České republice neznám nikoho, kdo by tak detailně připomínal osudy československých letců sloužících v RAF.“

Text: Petr Třešňák, foto: Muzeum RAF, Petr Třešňák

CAN YOU UNDERSTAND?

ENGLISH&MILITARY

**Nový jazykový rozřazovací test pro potřeby resortu obrany
České republiky**

V rámci průběžného zkvalitňování jazykové výuky a testování v resortu Ministerstva obrany ČR byl od roku 2023 v Centru jazykového vzdělávání Univerzity obrany vytvářen zcela nový rozřazovací test anglického jazyka, který postupně nahrazuje dlouhodobě používaný test ALCPT (American Language Course Proficiency Test) původem z amerického vojenského jazykového centra DLI (Defense Language Institute) se sídlem v texaském Lacklandu.

Původní test ALCPT byl české armádě poskytován za finanční poplatek a má podobu několika paralelních verzí. Nově vytvořený jazykový rozřazovací test s názvem RozTest vychází svou strukturou a obtížností z donedávna u nás používaného testu ALCPT. Hlavním problémem spojeným s využíváním testů ALCPT je jejich hromadné využívání v řadě zemí světa a s tím související diskreditace většiny variant tohoto testu. Zatímco testy ALCPT vychází z dříve i v našem prostředí často používaných učebnic ALC (American Language Course), RozTest je vytvořen v souladu s požadavky deskriptorů alianční normy STANAG 6001 pro jednotlivé úrovně. Z tohoto důvodu poskytuje validní a reliabilní informace o jazykových znalostech anglického jazyka u zaměstnanců Ministerstva obrany ČR.

Hlavním účelem zavedení RozTestu je spolehlivě rozdělit absolventy testu do příslušných jazykových kurzů odpovídajících svou obtížností úrovni jazykových znalostí jednotlivých účastníků kurzů. To vytváří předpoklady pro zvýšení efektivity těchto jazykových kurzů, které potom mohou být cíleně zaměřeny na konkrétní jazykové potřeby účastníků. Dalším možným způsobem využití RozTestu je jeho použití ke zjištění aktuálních jazykových znalostí účastníků kurzu základní přípravy ve Vyškově, kteří jsou na základě výsledku rozřazovacího testu odesíláni ke zkoušce podle normy STANAG 6001 úrovně 1 až 3. Z hlediska své struktury se RozTest dělí na dvě části, kdy každá z nich testuje jednu řečovou dovednost. Těmito obecnými řečovými dovednostmi jsou poslech a čtení v anglickém

jazyce. Dalšími dílčími dovednostmi, které jsou testovány, je znalost gramatiky, slovní zásoby, jazykových funkcí a detailní porozumění souvislému textu. Jak již bylo zmíněno,

úrovně obtížnosti všech verzí RozTestu vycházejí ze standardizační dohody STANAG 6001 a jsou nastaveny na úroveň 1 („Survival“), úroveň 2 („Functional“) a úroveň 3 („Professional“). Konkrétní podoba testu, bodové hodnocení, počet otázek pro jednotlivé úrovně obtížnosti a časové dotace jsou uvedeny v následující tabulce.

Poslech (20 minut)	Čtení (40 minut)
• celkem 50 otázek = max. 50 bodů	• celkem 50 otázek = max. 50 bodů
• 15 otázek na úrovni 1	• 15 otázek na úrovni 1
• 25 otázek na úrovni 2	• 25 otázek na úrovni 2
• 10 otázek na úrovni 3	• 10 otázek na úrovni 3

Všechny otázky mají podobu multiple-choice, což znamená, že účastník testu vybírá jednu správnou odpověď z nabídky čtyř možných odpovědí. Z tabulky je zřejmé, že největší počet otázek v částech zaměřených na testování poslechu i čtení je, podobně jako u původního testu ALCPT, určený pro úroveň 2, která je nejčastěji potřebnou úrovní řečových dovedností v rámci AČR. V poslechové části je každá otázka přehrána pouze jednou s několikavteřinovou pauzou pro výběr správné odpovědi. Pro získání konkrétní představy o podobě jednotlivých typů otázek a jejich obtížnosti jsou níže uvedeny příklady položek testujících znalost gramatiky, jazykových funkcí a slovní zásoby z části zaměřené na testování dovednosti čtení. Otevřete si QR odkaz a správné odpovědi se vám u každé otázky zobrazí podtržené.

Na základě shromážděných dat a statistických analýz je možné konstatovat, že nový rozřazovací test RozTest dobře plní účel, ke kterému byl vytvořen, a poskytuje přesnější informace o jazykové způsobilosti než původní test ALCPT, jehož primárním účelem nebyla pretestace zaměstnanců resortu MO ČR. V Centru jazykového vzdělávání Univerzity obrany

ÚROVEŇ 1 – GRAMATIKA:

I know exactly what _____.

- a) doing
- b) to do
- c) to doing
- d) must do

ÚROVEŇ 2 – JAZYKOVÉ FUNKCE:

Do you have any change?

- a) No, things are still the same.
- b) Yes, I change things every week.
- c) No, I really don't like changes.
- d) Yes, I think I have a few coins.

ÚROVEŇ 3 – SLOVNÍ ZÁSoba:

Many governments are offering companies _____ to keep them afloat.

- a) regulations
- b) currencies
- c) subsidies
- d) royalties

Klíč se správnými odpověďmi najdete na webu CJV:

jsou průběžně vytvářeny nové paralelní verze RozTestu se stejnou obtížností a charakteristikami, aby byla zajištěna dlouhodobá udržitelnost a spolehlivost rozřazovacího testování. Přejeme všem absolventům tohoto testu dobré výsledky a úspěchy v jejich jazykovém studiu!

Tým Centra jazykového vzdělávání Univerzity obrany,
foto: Pixabay

BĚŽECKÁ LIGA TRHLA REKORD!

Běžecká liga je v kurzu. Hned úvodní dubnové kolo v Brně přineslo historický rekord, když se na startu sešlo 150 atletů, viditelně hladových si zase po zimní pauze zazávodit. I na náročnou trať v Jincích v polovině května vyběhlo 98 nadšenců. A na třetí pokračování do Raduně zavítalo 103 běžců. „Běžecká liga přispívá k rozvoji vytrvalosti, která je považována za jednu z nejdůležitějších či přímo nejdůležitější pohybovou schopnost v armádě. Jsem rád, že stejného názoru jsou i velitelé a vojáci i vojákyně nám uvolňují. Proto jim patří velké poděkování,“ říká vedoucí oddělení tělesné výchovy sekce rozvoje sil MO ČR a ředitel přeboru Běžecké ligy plukovník Jiří Malík. Na všech třech startech měl své zastoupení i časopis A report v podobě účasti jednoho z redaktorů. Čtvrté kolo Běžecké ligy se roztočí zase 18. července v Náměšti nad Oslavou. Výsledky najdete na Intranetu.

BRNO: ZÁŘILI DOMÁCÍ

Běžci Univerzity obrany ve čtvrtek 25. dubna v areálu VÚT Brno pod Palackého vrchem došli ve všech kategoriích stupně vítězů. Zlato opanovali v mužích i družstvech, v ženách se radovali ze stříbra. Pořadatelé z Univerzity obrany Brno nachystali členitou trať začínající prudkým, kilometr dlouhým seběhem, aby poté následoval náročný táhlý výběh do kopce. Roviny si běžci v jihomoravské metropoli užili jen na tartanovém oválu v cílovém prostoru. Muži absolvovali dva okruhy o celkovém počtu přes 8 kilometrů, ženy jeden s tím, že v nohách měly více jak čtyři kilometry. „Členité tratě mám ráda, a tak mnohem větším problémem pro mě bylo na konec dubna až nezvykle teplé počasí,“ líčila nadrotmistryně Alžběta Čížková z VÚ 6950 ze Staré Boleslavi. Čížková v konkurenci 35 běžkyň tak Brňanům překazila zlatý hatrick.

Největší favorit desátník Michal Hroch z Univerzity obrany v celkovém pořadí na domácí trati kraloval. Loňský mládežnický šampion ČR v běhu na 800 metrů dokonale využil znalost trasy, na níž občas trénuje. „Pocitově se mi běželo lépe z kopce. Měl jsem z mého výkonu obavy, protože z přípravy na novou sezonu jsem byl doslova rozbítý. Jakmile jsem se ale

Nadrotmistryně Alžběta Čížková zazářila v úvodním kole, v seriálu však končí kvůli misi.

rozběhl, cítil jsem se dobře,“ radoval se Hroch, člen štafety, která na letošním akademickém mistrovství světa v přespolním běhu v Ománu obsadila 5. místo. Nadrotmistr Vlastimil Heinz z Hradní stráže VÚ 8595 Praha doběhl celkově osmý, ale vyhrál kategorii mužů 40–49 let. „Běžecká liga se zkvalitňuje. Výkon, který dřív bohatě stačil na vítězství, je teď odsuně na páté, šesté místo.“ Největší aplaus ale sklídili běžci v kategorii nad 60 let, v níž triumfoval plukovník ve výslužbě a dnes už občanský zaměstnanec Jaroslav Trojan běžající za VÚ 1970 Vyškov.

Vítězka končí, slouží na misi

Těsné vítězství v Brně, o pouhou vteřinu a půl, zaznamenala nadrotmistryně Alžběta Čížková ze Staré Boleslavi. „Byť mi zvlněný profil vyhovuje, konec posledního stoupání dal zabrat.“ První díl Běžecké ligy byl pro ni zároveň derniérou. Odlétá na půl roku na zahraniční misi. Její pozici by tak v průběhu seriálu mohla převzít z Brna stříbrná Šárka Somrová z Univerzity obrany, pro níž byl dubnový start naopak debutem. Běhu se však věnuje už dlouhé roky, atletice se vrcholově věnovala v AC Kladno, v jehož barvách slavila i dorostenecký republikový titul na 1500 metrů. Běh pro ni však

Hned první zastávka Běžecké ligy přinesla rekordní účast.

Rotmistr Jan Macoun se v Jincích řítí k vítězství. Ve své kategorii vyhrál všechna tři kola, absolutní pořadí dvakrát.

přestává být prioritou, i když se i nadále hodlá udržovat ve fyzické kondici. Svou budoucnost totiž spojuje s kariérou vojenské pilotky a studiem. „Třeba jednou zasednu i za F-35,“ zasní se.

JINCE: KRPÁLY DALY ZABRAT

Výstřel ze samohybné houfnice DANA vyslal účastníky na trať na druhý díl Běžecké ligy v Jincích, který ve čtvrtek 16. května pořádal tamní 13. dělostřelecký pluk „Jaselský“. Věvodil mu nekonečný táhlý krpál na Vystrkov, jako bonus přidali pořadatelé ještě stoupání na Skalku. Převýšení dalo dohromady kolem 300 m. Muži se na desetikilometrové trati do krpálů drápali dvakrát, ženy absolvovaly polovinu porce, tedy jen jeden okruh. „Jsme rádi, že můžeme nabídnout náročnou, atraktivní trať. Přesto si pohráváme s myšlenkou, že bychom do budoucnosti připravili opravdový extrém: výběh na Plešivec (654 m n. m.), zvaný Brdský Olymp,“ tvrdil pořádající kapitán Matěj Picka, který v kategorii mužů 30–39 let doběhl jedenáctý.

Desátník Michal Hroch z Univerzity obrany vyhrál svou kategorii 15–29 let, ale blýskl se i šlechetným gestem. Když viděl, jak se na trati trápí nadrotmistr Heinz z Hradní stráže, nabídl

OPAVA PORAZILA HEGEMONA

Obrovská radost vytryskla v Opavě v táboře domácích. Atleti a atletky opavského 53. pluku průzkumu a elektronického boje zdolali běžce Univerzity obrany, kteří v Raduni letos poprvé nevyhráli soutěž družstev. Opavské křepčení připomínalo malé hokejové Nagano. „Porazit Brno, které má ve svém středu univerzitního reprezentanta Michala Hrocha, je velká událost. S úspěchem roste chuť, a proto na nejvyšší stupeň zkusíme v dalším kole v Náměšti,“ září nadšením poručík Zdeněk Didek. Pro Michala Hrocha to bylo motivací. „Příště to už nesmíme pustit.“ Třetí místo ve Slezku patřilo Liberci. Na soutěž družstev nedá dopustit ředitel Běžecké ligy plukovník Jiří Malík. „Zařadit soutěž týmů do seriálu v roce 2016 bylo skvělým tahem, byl to impuls k vyšší účasti.“

VETERÁN K NEUTAHÁNÍ

Energie má na rozdávání, byť příští rok oslaví šedesátiny. Vitalitou však kapitán Rostislav Petráš ze Štěpánova z AKIS udivuje i mladší soupeře. V kategorii 50 plus byl v letošním ročníku pokaždé na bedně. V Raduni i v Jincích neměl konkurenci, v Brně se musel spokojit se stříbrem. „Jelikož denně dojíždím z Nového Jičína do Štěpánova dvě a čtvrt hodiny a stejný čas mi zabere i cesta domů, musím při návratu domů vystoupit o několik zastávek dříve a zbytek doběhnout,“ vysvětluje. Jinak by neměl čas na trénink. „Proto vystoupím třeba třicet kilometrů od domova a pak běžím.“ Protože nechce zatěžovat jen jednu část těla, prokládá běh kolem. „Nechám si bicykl v úschovně na Suchdole a tam doběhnu. Potom pokračuji na kole.“ Bez pohybu by žít neuměl, ordinuje si jen dva dny klidu týdně. Po nich už se nemůže dočkat, až bude zas polykat tvrdé tréninkové dávky. „Jako pro úřadujícího mistra světa i Evropy ve veteránech v trailu byla trať v Raduni příjemným zpestřením přípravy.“

POHODÁŘ, CO SE UČÍ MÍT BĚH RÁD

Zatímco jiní se před startem uzavírají do sebe, nekomunikují, nadrotmistr František Skalník z Lázní Bohdaneč se nestresuje. Atmosféru si užívá a neřeší, kolikátý bude. „Běh se učím mít rád. Dříve jsem ho nesnášel a teď pro mě představuje výstup z mé komfortní zóny,“ tvrdí voják závodící v kategorii 15–29 let. I když končí mezi poraženými, na Běžeckou ligu jezdí rád a bere ji jako součást přípravy. „Když člověk jen trénuje, může se stát, že po třech kilometrech úsilí vzdá. Na Běžecké lize to nejde. Lidi vás čekají v cíli, navíc se při závodech vyhecujete k výkonu, k němuž se v tréninku ani nepřiblížíte.“ Přiznává, že se občas kochá krajinou. „V Raduni byla prozatím nejhezčí trasa. Když jsem běžel kolem Raduňky, potůček jsem si vysloveně užíval.“ Je pohodářem, ale běhu přikládá velkou váhu. „Jedná se o nejlepší prevenci před srdečními chorobami.“

Spokojenost. Desátník Michal Hroch dobyt na domácí půdě v Brně celkové prvenství.

mu, že rozběhne tempo. „Věděl jsem, že Vlasta závodí v jiné věkové kategorii než já, a tak jsem mu pomohl,“ vylíčil Hroch. Ani Hroch, absolutní vítěz z Brna, neměl v Jincích úplně svůj den, byl celkově pátý, byť ve své kategorii dominoval. „Nesedlo mi chladnější počasí ani náročná trať.“

Ideální příprava? Běh do vrchu!

Celkový triumf a zároveň vítězství v kategorii 30–39 let v Jincích patřily rotnému Janu Macounovi: „Trať mi naprosto sedla. Díky účasti na mistrovství České republiky v Běhu do vrchu v Jánských Lázních jsem na ni byl skvěle připraven.“ Formu v Jincích potvrdila i rotmistř Renata Losenská z Rakovníka, která navázala na svůj triumf z Brna v kategorii žen 30–39. „Poslední kopec mě úplně vyčítal, dal mi pořádně zabrat,“ radovala se. Vyčerpaný z náročné trati byl po doběhu nadporučík ve výslužbě Lev Matýsek závodící v kategorii 60 let plus za Lázně Bohdaneč: „Kopce byly nekonečné.“

RADUŇ: NEBYL ČAS NA ROMANTIKU

Výběh kolem zámku, táhlé stoupání a dlouhý seběh kolem bublající říčky Raduňky tvořily kulisy třetího závodu Běžecké ligy ve čtvrtek 20. června v Raduni na Opavsku. Romantika? Zapomeňte. Start odpočítávaly děti z místní mateřské školy, ale šlo o nejdelší trať celého seriálu i tvrdý závod. Na vojáky čekalo téměř 11 km, na vojákyně 6,6 km, ty se navíc musely popasovat s blátivým úsekem, neboť několik hodin před startem se Moravskoslezským krajem přehnala pustošivá bouře. Závodníci si proto cestou na start kladli otázku, jak budou vypadat lesní úseky. Strachovali se zbytečně, organizační tým pod vedením kapitána Jiřího Kopřivy z opavského 53. pluku průzkumu a elektronického boje trasu dokonale vyčistil. Na trati zbyly drobné větvičky.

Bud' se stoupalo, anebo klesalo, žádná rovina. „Vybrat správné boty byla alchymie, hodil by se Pit Stop na přezouvání jako v F1,“ líčil absolutní vítěz Jan Macoun, který opanoval i kategorii 30–39 let. Ztrácel jedině v sebězích.

Vítěz z Brna, desátník Michal Hroch z Univerzity obrany, doběhl celkově třetí, trať mu podle jeho slov vůbec „nechutnala“. Podmínky naopak sedly nadporučíkovi Martinu Hanusovi ze Staré Boleslavi. „Bouřka krásně vyčistila vzduch, dýchalo se skvěle.“ Hanus, osmý muž kategorie 30–39 let a celkově 25. v pořadí, nevnímal okolí tratě. „Když běžím naplno, tak se koncentruji jen na sebe. Bublající potůček jsem ani neregistroval.“

Jeho kolega z útvaru rotmistr David Sporiš si spílal za pomalý začátek, 13. v kategorii 40–49 let a celkově 63., měl za cíl stlačit časomíru pod 50 minut, vysněnou metu přetáhl o 59 vteřin. „Měl jsem začít rychleji, zbytečně jsem se šetřil.“

Rakovnické vojákyně nic nerozhodilo

V ženách opět zářily a řádily vojákyně z Rakovníka. Jen si v absolutním pořadí prohodily místa na stupních vítězů z Jinců: triumfovala nadporučice Jana Grygarová, vítězka kategorie 40 plus, před rotmistřinou Renatou Losenskou, jež neměla konkurenci v kategorii 30–39 let. „I když mi kopce sedly, na Janu jsem neměla,“ uvedla Losenská. „Den před závodem jsme s kolegyní absolvovaly střelby a pak nás čekala štreka autem do Slezska. Nevěděla jsem, jak vše zvládnou, jestli nebudu mít těžkou nohu, jak jsem šlapala na plyn,“ prozradila Grygarová.

Bronz stejně jako v Jincích připadl svobodnici Sormové z Univerzity obrany, která vyhrála nejmladší kategorii. „Jako v minulém kole mě bolely kotníky, což je následek několika nedolčených výronů. Kopcovitá trať mě potrápila.“ Velkému respektu se opět těšili muži v kategorii nad 60 let. V Raduni stejně jako v Jincích všechny své vrstevníky zdolal nadporučík ve výslužbě Lev Matýsek z Lázní Bohdaneč. Právě jeho výkony oceňuje ředitel Běžecké ligy plukovník Jiří Malík. „Lev Matýsek je důkazem toho, jak se vyplácí trénovat a u běhu vytrvat do starších kategorií. V mladším věku mu stupně vítězů unikaly,“ dodává plukovník Malík.

VOJEVŮDCI:

ŠAJCH MÚSÁ AR-RUAJLÍ / GENERÁL ALOIS MUSIL

Z kněze etnografem, z etnografa kartografem, z kartografa náčelníkem beduínů, z náčelníka beduínů generálem. Skutečný život Aloise Musila překonává románové příběhy Kara ben Nemsího. Musilovy dobrodružné romány dýchají na rozdíl od mayovek opravdovostí. Vždyť je psal protihráč legendárního Lawrence z Arábie.

Alois Musil se narodil do zchudlé hanácké selkové rodiny. Aby se nedělil grunt a on měl jisté živobytí, dali ho studovat na kněze. Během studia zatoužil vlastníma očima spatřit místa, o kterých se píše v bibli. Vlastně ne tak úplně vlastníma: očima dávných kočovných Izraelitů. Vydal se z Olomouce do Jeruzaléma, přidal se k arabským beduínům a plně se s nimi sžil. Naučil se pětáct arabských dialektů a stal

Skepsis a Poiésis. Hlavní obraz znázorňoval umájjovského chalífu al-Walída II. na trůně, vedle něho byzantského císaře, perského velkokrále, posledního krále vizigótského Španělska a vládce Etiopie. Objev se stal světovou senzací a dnes je zapsán v Seznamu kulturního dědictví UNESCO.

Z Musilova příjmení se mezi Araby stalo osobní jméno Músá. Byl přijat do kmene Ruala, s jehož bojovníky se svého času střetl u Kusejr Amra. Během svých cest po Palestině, Sýrii a Iráku vytvořil první moderní podrobné mapy mnoha oblastí. Na žádost britského ministra zahraničí poskytl podklady pro zakreslení hranic mezi Brity spravovaným Egyptem a Osmanskou říší. Jako průvodce vedl prince Sixta, bratra budoucí rakouské císařovny Zity, na lovecké výpravě po Blízkém východě. Putování se změnilo ve vědeckou expedici. „Odvážel jste Jeho královskou Výsost, a přivezl jste člověka,“ řekl mu princ po návratu z arabských pouští. Šajch Músá se stal c. a k. generálmajorem.

Po vypuknutí první světové války se Musil z pověření císaře Františka Josefa I. vydal na diplomaticko-špionážní misi mezi arabské kmény, formálně pod svrchovaností Turecka, ve skutečnosti vůči němu nepřátelské. Státy Dohody se je snažily vzbouřit proti Turkům. Hlavní roli v tom hrál archeolog a plukovník britské armády Thomas Edward Lawrence, přezdívaný Lawrence z Arábie. Jeho úkol byl snazší. Neuměl ani příliš arabsky (s Araby mlu-

v Palestině, Sýrii a Iráku. Jezdil křížem krážem a skutečně dosáhl shody mezi několika významnými pouštními knížaty. Bez další podpory ji však neměl šanci udržet.

Musil se pak stal zpovědníkem císařovny Zity a důvěrníkem jejího manžela, posledního rakousko-uherského císaře Karla I. Zasadil se o udělení amnestie českým politikům: Karlu Kramářovi, Aloisi Rašínovi a Václavu Klobáčkovi, odsouzeným k smrti za velezradu. Orodoval za české účastníky vzpoury námořníků v boce Kotorské. Řadě krajanů vyprosil, aby nemuseli narukovat do války.

Po válce se stal profesorem na pražské Univerzitě Karlově, s prezidentem T. G. Masarykem připravoval založení Orientálního ústavu (dnes v rámci Akademie věd ČR). Musil prosazoval veskrze moderní, praktické, hospodářské využití orientalistiky. Pro tehdejšího ministra zahraničí Edvarda Beneše průběžně zpracovával hlášení o situaci na Blízkém východě. Jeho pokrevní bratr a přítel Núrí, kníže kmene Ruala, za něj přijel do Československa. Navštívili spolu Karlovy Vary. Jako dosud jedinému Čechovi udělila Musilovi Americká geografická společnost (vydavatel známého časopisu National Geographic) Zlatou medaili svého zakladatele Charlese P. Dalyho a jeho jméno nechala připsat na desku cti ve své čestné síni vedle Marca Pola a Davida Livingstona.

Na hrob si nechal napsat: „Hledal pravdu v širé poušti arabské, bádál o ní v knihách a museích, zaséval ji do srdcí posluchačů, objasňoval ji v četných knihách, a nyní zde odpočívá, spo-léhaje na milosrdenství jediné Pravdy.“

Text: Filip Tesař, foto: archiv Muzea Vyškovska

„Pro sebe sama jsem si z pouště odnesl vědomí dívat se na každého člověka jako na bratra a prokazovat mu dobré nikoliv pro vděčnost, pro odměnu, ale pro klid vlastní duše.“

se průkopníkem české arabistiky. Zmapoval pouštní město Petru a řadu dalších pamětihodností, až se dozvěděl o opuštěném paláci plném krásných obrazů. Skutečně ho našel. Dobrodružství, která při tom prožil, by mohla sloužit jako předloha ke hře Princ z Persie. Stěny zámku Kusejr Amra pokrývaly jedinečné fresky: ukázky řemesel, lovecké scény, nahé ženy, tři řecky oděné ženské postavy: Historia,

vil většinou anglicky), stačilo mu však vlastně jen povzbuzovat existující nenávist. Navíc měl k dispozici peníze. Když mu ovšem došly, stoupenci ho opouštěli.

Musil měl jen svou osobní autoritu, jako katolického kněze mu navíc nedůvěřovali ani sami Turci. Snažil se Araby alespoň přesvědčit, aby zůstali neutrální. To by krylo záda turecké armádě operující na Arabském poloostrově,

ZA HRDINY, KTEŘÍ SE NEVZDALI

I letos vojáci AČR na chvíli svlékli uniformy a na několika z třinácti zastávek 9. ročníku charitativního Běhu pro Paměť národa vyjádřili obdiv svým předchůdcům, kteří se v těžkých dobách nevzdali. V Plzni svou fyzickou zdatnost předvedl i náčelník Generálního štábu generálporučík Karel Řehka. V Chrudimi to byla šestice vojáků 43. výsadkového pluku v čele s velitelem podplukovníkem Petrem Matoušem. Nejvíc armádu zviditelnil velitel 91. skupiny informačního boje AČR plukovník Ivo Zelinka, který v Olomouci vyhrál běh na 5 km. „Vážím si všech hrdinů 2. i 3. odboje, protože obstáli v situacích, které vypadaly beznadějně. A díky nim dnes žijeme ve svobodné zemi,“ řekl.

V závěrečném díle v Chrudimi na Podhůře vyběhla v neděli 26. května na desetikilometrovou trať šestice běžců ze 43. výsadkového pluku. Chrudimští výsadkáři brali Běh pro Paměť národa jako prestižní záležitost. Běželo se v předvečer 82. výročí atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha, za jehož likvidaci stáli parašutisté Jan Kubiš a Josef Gabčík z operace Anthropoid.

„Výcvikem, jaký absolvovali, si prošel nedávno jako první Čech (od druhé světové války) nadporučík Filip Vilímek v rámci kurzu Commando. A dal mu velmi zabrat,“ připomněl podplukovník Petr Matouš a dodal, že stále ještě cítí žebra ze zápasu MMA na charitativním večeru CZ Fighters for Veterans. Navzdory tomu bral běh jako příležitost ke zlepšení fyzické kondice a připomenutí hesla 43. výsadkového pluku v Chrudimi: Pot šetří krev.

„Elitní vojáci, kam patří i výsadkáři, mají podobnou kondici jako vrcholoví sportovci. Ale jeden rozdíl je patrný. Oni jdou po dosažení cíle odpočívat, my ještě cvičit a bojovat.“ Na desetikilometrové trati mu dělali společnost podplukovník Jan Přikryl, velitel 4. komanda 43. výsadkového pluku kapitán Petr Homola, kapitán Pavel Pojman, praporčík Petr Kopecký a rotmistr Jakub Školník.

Středem pozornosti byla Pojmanova manželka Kateřina, která se na start postavila s ročním synem Tomášem v kočárku. „Do úvodního krpálu mi snad manžel pomůže...“ „Je to tvé dítě, tak se starej,“ odbyl ji na oko, ale starostlivějšího manžela a tátu pak aby pohledal. „Pavel celý kopec s malým odřel. Je jednička,“ vyznala se paní Kateřina.

Taylor i odvážná Jindřiška

„Musel jsem zde připomenout památku Martina Krejčího, známého jako Taylor,“ připomněl velitel 4. komanda 43. výsadkového pluku kapitán Petr Homola svého hrdinu. Taylora, zakladatele projektu Phoenix, jehož členové učí ukrajinské vojáky

Náčelník Generálního štábu generálporučík Karel Řehka běžel v Plzni za všechny vojáky AČR.

PLUKOVNÍK ZELINKA UCTIL DĚDU Z JÁCHYMOVA

Jeho myšlenky po celou dobu pětikilometrového Běhu pro Paměť národa v olomouckých Smetanových sadech směřovaly k dědovi Janu Nesvadbovi. Byl kulakem z Hané, než ho komunisté odsoudili a v padesátých letech jej poslali do Jáchymova kopat uran. Odmítal v rámci kolektivizace dát své hospodářství do JZD. „Grunt měl v Dobromilicích na Hané a po politickém procesu byl odsouzen do tábora nucených prací Rovnost u Jáchymova, kde těžil uran,“ přibližuje válečný veterán Zelinka krutost tehdejšího režimu.

Zelinkova rodina má dodnes schovaný původní rozsudek. I po několika dekádách z něho mrazí a dokonale vystihuje strašidelnou rétoriku tehdejší doby.

„Jan Nesvadba, odsouzen pro trestný čin sabotáže podle paragrafu 85 k trestu odnětí svobody v trvání dvou roků nepodmíněně a k trestu peněžitému ve výši 30 000 Kčs s náhradním trestem plnění v trvání 4 měsíců, dále ztráty čestných práv občanských v trvání 5 roků, propadnutí jmění a zákazu pobytu v obci Dobromilice, a to natrvalo.“

Z rozsudku je podle Zelinky patrná chladná účelovost, kdy druhá část výroku je více vypovídající než samotná výše nepodmíněného trestu. „JZD se podařilo vytvořit a polovina mé rodiny byla natrvalo vystěhována do Čech, přičemž na Moravu se nesměli vrátit ani v 70. letech,“ dodává plukovník Ivo Zelinka.

Kapitán Pavel Pojman na členité trati pomáhá manželce Kateřině s ročním synem Tomášem.

válečnou medicínu a sami pomáhají s transportem a ošetřováním raněných na frontové linii, zasáhla loni v březnu u Bachmutu střepina ze šrapnelu do hlavy, 15. května pak následkům zranění podlehl. „Vedle historických

Jako jeden muž. Vojáci 43. výsadkového pluku v Chrudimi finišují společně, v cíli je vítá i velitel podplukovník Petr Matouš (vpravo).

UZNÁNÍ LIDEM V ODBOJI

„Největší odvahu a statečnost projevili obyčejní lidé v odboji, kteří třeba výsadkářům, a nejenom Kubišovi s Gabčíkem, vytvářeli zázemí a starali se o ně,“ tvrdí Karel Řehka. Zdůrazňuje, že se jednalo o kluky, kteří v 18 letech prchali přes hranice, aby v exilu bojovali za vlast a vůbec přitom nevěděli, co s nimi a s jejich rodinami bude. „Šli do absolutního neznáma a netušili, zda se domů ještě někdy vrátí a uvidí blízké. Neváhali, protože tak byli vychovaní, milovali svou zemi, vlastenectví se učili i v Sokole. Proto nezapochybovali ani na vteřinu opustit svůj dosavadní život. A každý, kdo se takto zachoval, je u mě neskutečný hrdina.“

hrdinů bychom měli připomínat i ty současné,“ dodal Homola.

Pro vrchního praporčíka 43. výsadkového pluku Petra Kopeckého jsou vzory bezejmenní lidé z odboje. „Parašutistům pomáhalo plno obyčejných lidí, o nichž ani po osmi dekádách nevíme. Byli to obyčejní lidé, kteří se nebáli riskovat svůj život.“ Když měl Kopecký vybrat jednoho z hrdinů, jejichž jména jsou známa, vybavil si okamžitě čtrnáctiletou Jindřišku Novákovou, která po útoku na Heydricha došla pro zakrvácené Kubišovo kolo. Nacisté ji zavraždili v koncentračním táboře Mauthausen. Generálporučík Karel Řehka běžel v Plzni za všechny vojáky, plukovník Ivo Zelinka zase v olomouckých Smetanových sadech na startovním čísle uctil svého dědu Honzu. „Byl kulakem z Hané, než ho komunisté odsoudili a v 50. letech jej poslali do Jáchymova kopat uran.“ Redaktor A reportu Petr Třešňák doběhl v Chrudimi v kategorii nad 40 let druhý a svůj

úspěch věnoval majoru Josefu Hnátkovi, navigátoru a pilotu 311. československé bombardovací peruti RAF, jenž se stal obětí zrádné akce StB Kámen.

Text: Petr Třešňák, foto: archiv Karla Řehky, Petr Třešňák, Pavel Štěpánek

ŘEHKA ZMEŠKAL START

Náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Karel Řehka zažil v Plzni 4. května, na úvodním díle Běhu pro Paměť národa, pěknou honičku. Na start, který zmeškal, běžel, a dorazil tak pěkně zpocený. Krátce před tím totiž v katedrále sv. Bartoloměje navštívil bohoslužbu, kterou sloužil druhý biskup plzeňský Tomáš Holub. Ten je mezi vojáky znám jako první vojenský kaplan. Je také válečným veteránem, sloužil v misích v bývalé Jugoslávii a v současnosti působí u aktivní zálohy ozbrojených sil ČR. Modlitba za oběti válek a za mír a mše za válečné veterány kolidovala se začátkem běhu. „Po skončení bohoslužby následoval úprk,“ líčí Řehka. Společně s Tomášem Holubem a hejtmanem Plzeňského kraje Rudolfem Šporákem chválili na biskupství. „Já musel shodit uniformu, Tomáš kněžský oděv a pan hejtman oblek.“ I tak dosprintovali na start s téměř tříminutovým zpožděním a museli zabrat, aby dohnali peloton. „Vnímám jsem skvělou atmosféru. Tato akce není o závodění, ale hlavně o prožitku a o dobročinnosti, protože svou účastí podporujete dobrou charitativní věc. Celý projekt Paměti národa vnímám jako něco úžasného a obdivuhodného, neboť v dnešní době je velmi potřebné si statečné lidi připomínat. Mnozí ani úplně nedoceňují, jak moc má Běh pro Paměť národa společného s obranou. Bez odolné společnosti a vlasteneckého citění není ani obrana.“

PROVOKACE STÁTNÍ BEZPEČNOSTI LAPILA I VOJÁKY

Časopis A report v 9. ročníku Běhu pro Paměť národa vzdal v Chrudimi hold obětem akce Kámen, za níž stála StB. V její pasti skončili i vojáci jako navigátor a pilot 311. československé bombardovací perutě RAF Jan Pačha, svobodník aspirant v náhradním vojenském útvaru 2111, kde rovněž vykonával funkci pilota. Další podrobnosti o zruďné provokaci, o níž jsme podrobně psali v čísle 11/2023 a byla namířena proti odpůrcům komunistického režimu, přidává Prokop Tomek, vedoucí oddělení vojenské historie a zástupce ředitele historicko-dokumentačního odboru Vojenského historického ústavu Praha.

Takzvané akce Kámen probíhaly na úseku československých hranic s americkou okupační zónou Německa. Tato provokace, klamná hra, využívala skutečné existence úřadoven americké kontrarozvědky CIC za hranicemi. Úsek hranic s Rakouskem sousedil do roku 1955 se sovětskou okupační zónou. Proto na rakouské hranici najdeme jiné druhy provokací, dokonce s daleko smrtelnějšími následky.

Uprchlíci naletěli falešným Američanům

Bývalý příslušník Státní bezpečnosti Zdeněk Krejčí popsal na inspekci ministra vnitra v roce 1956 typický průběh akce Kámen: *Spolupracovník ohlásil svému řídicímu orgánu zájemce o přechod hranic, od osoby převzal patřičnou zálohu za převedení, smluvil s řídicím orgánem místo přechodu, den a čas. Zájemce o přechod byl vyzván, aby se dostavil do určitého místa poblíž státních hranic, odkud jej vedl spolupracovník až k fingovanému hraničnímu kamenu, kde skupinu opustil a současně vybral zbytek sjednaného poplatku za přechod. Spolupracovník před svým odchodem od skupiny určil jim směr dalšího přechodu. Ve směru cesty určené spolupracovníkem narazila skupina na hlídku fingovaného německého finančníka, který je odvedl na fingované americké velitelství, kde osoby musely vyplnit předložené dotazníky. Po splnění těchto formalit byly osoby několika způsoby vráceny uniformovaným příslušníkům SNB. Tímto způsobem došlo k prokázáním*

Největším „úlovkem“ akce Kámen se stal navigátor a pilot 311. čs. bombardovací perutě RAF major Josef Hnátek.

přechodům a na osoby bylo vypracováno trestní oznámení.

Otázka: Vypovězte, zda poplatky za přechod v akci Kámen byly předávány jako věc doličná?

Odpověď: Pamatuji se, že v té době takto vybrané poplatky za přechod nebyly předávány jako věc doličná, a předpokládám, že takto získané

finanční prostředky byly použity k financování celé akce Kámen, zejména k hrazení faktických výloh spolupracovníků. Jest mně známo, že z těchto peněz byly kupovány americké cigarety, káva a podobně, kupříkladu všem tak zvaným uprchlíkům byla dáována čokoláda, čímž bylo fingováno, že uprchlíci jsou skutečně v americkém pásmu. Závěrem bych chtěl uvést, že v té době akce Kámen byla jednou z metod práce StB, a provádělo se za souhlasu velitelů všech stupňů.

Prozradili své aktivity a pak „zabloudili“

Podle dosavadních poznatků prováděly akce Kámen oblastní úřadovny StB v Karlových Varech, Plzni, Českých Budějovicích a 3. oddělení IV. sektoru skupiny BAa Ministerstva vnitra (velitelství StB). IV. sektor skupiny BAa se zabýval především šetřením, sledováním a dalšími výkonnými úkoly podle zadání operativních sektorů StB. Akce spočívala v tzv. podstatení agentů či kádrových příslušníků StB do rolí převaděčů zájemců o ilegální přechod státní hranice. Uprchlíci byli dovedeni na „státní hranici“, která se ale nacházela v bezpečné vzdálenosti od skutečné hranice. Uprchlíci byli na místě zadrženi údajnou hlídkou německé pohraniční policie a dovedeni do falešné úřadovny CIC. Na této „hranici“ (odtud asi pochází název akce, evokující hraniční kameny) se uprchlíci stali nedobrovolnými oběťmi dnes těžko uvěřitelného divadla. Příslušníci Sboru

Hráz Myslivského rybníka na Všerubsku. Tady se sen o svobodě rozplynul.

národní bezpečnosti, Státní bezpečnosti i její agenti hráli v uniformách příslušníků německé policie a americké armády věrohodně scénu příchodu a přijetí uprchlíků na území americké okupační zóny v Bavorsku. Uprchlíci absolvovali zpravodajský výslech, informovali o svých aktivitách proti komunistům, odevzdali případné zbraně, předali své kontakty v protikomunistickém podzemí, někdy i napsali doporučující dopisy pro své přátele-odbojáře a podobně.

Poté „němečtí policisté“ odváděli uprchlíky údajně do uprchlického tábora. Jako nedůvěryhodné je buď předali do Československa, nebo uprchlíci sami „zabloudili“ na území ČSR či byli na „německém území“ přepraveni hlídkou SNB a zdánlivě uneseni do Československa.

Léčku neprokoukli ani ve vazbě

Ani ve vazbě Státní bezpečnosti uprchlíci často provokaci neprohlédli a věřili, že skutečně krátce pobývali na cizím státním území a dostali se zpět jen kvůli své smůle. Až neuvěřitelná úspěšnost troufalé provokace zůstává tajemstvím. Jak dokázali příslušníci bezpečnostního aparátu bez odborné pomoci vytvořit tak věrohodnou iluzi? Asi proto je provokační forma akce Kámen tak fascinující.

Odbojová skupina Cyril skutečně převáděla na Západ. Pronásledovaným pomáhal i příslušník 310. stíhací perutě RAF Josef Emil Hýbler.

Aktéři hráli dobře svoji hru. Samozřejmě, přála jim tma, neznámý terén, neobvyklá situace i pochopitelné rozrušení uprchlíků.

Poměrně brzo se o této praxi dozvěděla druhá strana. Již v červnu 1948 podalo americké velvyslanectví první protestní notu proti zneužívání amerických symbolů k chytání uprchlíků. Široká veřejnost se ale o nebezpečí nedozvěděla. Metoda se využívala v mnoha desítkách případů od jara 1948. Definitivně její užívání ukončila asi až stavba souvislých ženině technických zářezů na hranicích.

Téma provokací StB na státních hranicích je pro první léta po únoru 1948 členité. Popsaná modelová situace mohla mít různé varianty. StB někdy inscenovala zatčení pohraniční strážní při přechodu hranic s převaděčem-provokatérem bez použití falešné úřadovny CIC. Na úseku hranic se sovětskou okupační zónou v Rakousku došlo zase k několika případům připravené přímé fyzické likvidace uprchlíků zavedených do léčky na hranici. S tematikou jistě souvisí i „soukromé převody přes hranice“, které organizovali agenti StB, snad i bez vědomí Státní bezpečnosti, jež byly spojené s okrádáním a dokonce vraždami uprchlíků. Jednotlivých akcí bylo vykonáno přes jistě složitou přípravu poměrně velké množství. Tyto provokace a další podobné pasty představují jeden z rysů doby, kterou považovali tehdejší aktéři za revoluční. Tvrdili, že jsou oprávněni užívat jakékoliv nástroje k dosažení svých

Text: PhDr. Prokop Tomek, Ph.D., vedoucí oddělení vojenské historie a zástupce ředitele historicko-dokumentačního odboru, Vojenský historický ústav Praha,
foto: Václava Jandečková, archiv Václavy Jandečkové,
sbírka VHÚ

7/2024

PŘÍLOHA

dukla**sport**

Foto: CPA

VELKÉ ZLATO POSLEDNÍM HODEM

OŠTĚPAŘ JAKUB VADLEJCH SE STAL V ŘÍMĚ MISTREM EVROPY

MISTROVSTVÍ EVROPY V ATLETICE: VADLEJCHOVO PRVNÍ VELKÉ ZLATO! ROZHODL POSLEDNÍ POKUS

Stříbrné či bronzové doby jsou pryč. Oštěpař Jakub Vadlejch konečně vystoupal na vrchol, na mistrovství Evropy v Římě získal své první velké zlato. Vše umocnil vítězný hod z poslední série měřící 88,65 metru. Vadlejchova medaile byla navíc jedinou, kterou česká výprava na červenovém kontinentálním šampionátu získala.

Nejlepší český atlet poslední doby obhájoval stříbro z ME v Mnichově. Stejný kov vlastní z olympijských her v Tokiu a mistrovství světa, kde byl i dvakrát bronzový. Tentokrát si stoupl na stupínek nejvyšší. Po právu. I když to pro českého fanouška byly pořádné nervy.

Hvězda armádního klubu Dukla nevstoupila do finále nijak oslnivě. První pokus sice doplachtil za osmdesátimetrovou hranici (81,26), nicméně očekávání byla mnohem větší. Jisté probuzení přišlo ve 3. sérii, kdy oštěp přistál na značce 84,66. Pořád to ale nestačilo na v tu chvíli vedoucího Webera (85,94) ani na druhého Fina Olivera Helandera (85,75).

Vadlejch si však to nejlepší ze svého umění schoval na závěr. A 800 gramů vážící náčiní

konečně odletělo do pořádné vzdálenosti. Zlatá radost byla na světě...

„Je to neskutečné i tím, že jsem se závodem relativně protrápil. Věděl jsem, že jsem na tom dobře, ale asi si to všechno sedlo až tím šestým hodem,“ radoval se svěřenec Jana Železného. Ve 33 letech se navíc stal nejstarším oštěpařským vítězem v historii evropských šampionátů. „Věřil jsem, že když techniku alespoň trochu zlepším, tak to odletí. Ne o metr, ale třeba o pět. A ono se to povedlo,“ říkal nadšeně.

K vítězství mu posléze blahopřál druhý Julian Weber, přestože mu Vadlejchův počín musel způsobit psychickou újmu. „Měl jsi to hodit dřív. Tohle už mi nedělej,“ reprodukoval Němcova slova český reprezentant. Oslňující šestý pokus nadchl fanoušky v celé republice. „Cítil jsem, že to poletí daleko. Ale že až k 89 metrům, to ne. Sám jsem byl překvapený, co ve mně je.“

Před blížící se olympiádou v Paříži se Vadlejch výborně naladil. I tam hodlá jít po medaili nejceněnější. „V Tokiu jsem byl druhý. Nemůžu mít jiné než ty nejvyšší ambice. Ale zůstávám

pokorný. Vím, že každý závod je jiný. I v Římě jsem mohl skončit v poli poražených. V tom je sport nádherný, přál bych to každému,“ rozplýval se po finále.

Oslava dobrým doutníčkem

Hned po příletu v Praze čekali na Vadlejcha novináři a fotografové, se kterými se podělil se svými pocity a pochopitelně i cenným kovem pověšeným na krku. Mezi prvními gratulanty byl podplukovník Radek Jančík, zástupce ředitele pro sport ASC Dukla. „Gratuluji, udělal to tím nejlepším způsobem, bylo to krásné a napínavé,“ řekl.

Sám Vadlejch si prý hned na ploše Olympijského stadionu vzpomněl, kde že autoři nových českých dresů hledali inspiraci, když vedle pěti modrých oštěpů zařadili ten poslední, zlatý. Právě šestým pokusem Barbora Špotáková vyválčila v Pekingu zlato a Jakub Vadlejch ji tentokrát napodobil.

„Je to pro mě životní úspěch, navíc vybojovaný s takovým infarktovým závěrem. Je to moje první zlato. Snad jsem tím něco prolomil, ale

DUKLU NA ME REPREZENTOVALI

Muži: Tomáš Habarta, Damián Vích (oba 3 000 m př.), Jakub Vadlejch, Jaroslav Jílek (oba oštěp), Ondřej Macík (200 m, 4×100 m), Tomáš Němejc (200 m), Pavel Maslák (400 m), Volodymyr Myslyvčuk, Patrik Hájek (oba kladivo), Vilém Stráský (desetiboj), Vít Müller (400 m př., 4×400 mix), Patrik Šorm (400 m, 4×400 m), Jan Veleba (100 m, 4×100 m)

Ženy: Nikoleta Jíchová (400 m př., 4×400 m), Nikola Ogrodníková (oštěp), Andrea Železná (oštěp)

to ještě neumím dobře učesat. Potřebovala bych to lépe chytit z delšího běhu," poznamenala bez výmluv. „Před olympiádou potřebuji ještě zapracovat hlavně na technice, fyzický fond je dobrý," konstatovala.

Němejc nadchl na dvoustovce

Krásným 6. místem se ve finále dvoustovky blýskl Tomáš Němejc. V Římě si už v semifinále vytvořil osobní rekord (20,52), v souboji o medaile pak zaběhl čas 20,91. „Běžel jsem z druhé dráhy pod 21 vteřin, takže výkon v pohodě. Po semifinále jsem už neměl dostatek sil, chtěl jsem být alespoň osmý. No, a dopadlo to ještě lépe," radoval se čtyřiatvacetiletý sprinter.

Habarta vylepšil rekord na stýplu

Tomáš Habarta vylepšil vlastní český rekord na 3 000 metrů překážek. Cílem proběhl v čase 8:21,83, což značilo posun o 85 setin vteřiny. Ve finále stýplu se na ME představili dva čeští reprezentanti, což se naposledy stalo před 50 lety. Vedle dvacetiletého Habarty si účast mezi elitou vybojoval i o pět roků starší Damián Vích.

Habarta 18. května v Chórzówě překonal letitý rekord Dušana Moravčíka z Mnichova 1972 a už v rozběhu naznačil, že čas může znovu stlačit. Ve finále se však dlouhou dobu pohyboval na chvostu startovního pole. „Úplně jsem se necítil. Hodně sil jsem nechal v rozběhu, ale nakonec tam něco zbylo. Jsem rád, že z toho byl osobák na velké akci," těšilo ho. Méně pak způsob, jakým se na ovále pral s překážkami. „Ty první dva příkopy, na to se snad nedalo ani dívat, to byla hrůza. Pak se to nějak rozeběhlo," dodal k hodnocení svého výkonu, jenž mu vynesl 10. místo a zároveň nejlepší evropský čas v kategorii do 23 let. Vích se dlouho držel před svým parťákem z Dukly. V závěru mu podlehl ve finiši. I jeho čas (8:22,95) byl parádní. „Nemůžu být naštvaný, vždyť jsem si vylepšil osobní rekord. Byly tam ale lehčí chyby, které mě mrzely. Ale je zase dobře, že tam je nějaká rezerva do příštích šampionátů," přiznal v cíli. Na mysl měl především závěr. „V posledním kole mi snad nevyšla ani jedna překážka. V rozběhu jsem na tom naopak vydělal, předběhl jsem tři soupeře. Teď to bylo naopak," poznamenal nakonec dvanáctý Vích.

Desetibojář Stráský v osobním maximu

Čtyřiatvacetiletý desetibojář Vilém Stráský si vylepšil své kariérní maximum na 8 088 bodů, což jej zařadilo na velmi solidní 10. místo. Závod začal osobním rekordem 10,65 na stovce, kariérní maximum přidal i v kouli a na začátku večerního programu úvodního dne byl průběžně sedmý. Pozici ale ztratil nepovedenou výškou, kde skončil již na 193 centimetrech a ani následná čtvrtka se mu nepovedla podle představ, a tak po polovině soutěže figuroval na 10. pozici se 4 197 body. „Nejsem vůbec spokojený, výška je strašný propadák. Na čtvrtce jsem chtěl běžet na osobák, ale strašně dlouho jsme čekali na start, a to mi nedělá dobře. Na osobní rekord zatím body jsou, škoda těch, které jsem nechal ve večerním programu prvního dne," říkal.

Před závěrečným během na 1 500 metrů byl na dvanácté pozici, heroickým výkonem se

však dokázal ještě o dvě místa posunout. Českým příznivcům ale zatrnulo při druhém pokusu v tyčce na 490 centimetrech. Stráský se nedokázal dostat nad latku a padal do doskočiště, napružená tyč ho ale prudce uhodila do stehna. Zůstával pak dlouho ležet s bolestivým výrazem a až s pomocí rozhodčích se dostal ze žíněnk. „Zatrnulo mi. V půlce rozběhu se změnil vítr, špatně jsem to vyhodnotil. Byl jsem přímo nad šuplíkem, a to se člověk ani nemůže té tyče pustit. Ta vypružila a praštila mě," popisoval incident ze svého pohledu. „Desáté místo беру, i když jsem myslel trochu výše, kluci byli ale našlapaní. Je to osobní rekord, takže spokojenost," řekl po skončení náročního závodu.

Text: Pavel Král, Jaroslav Cícha,

foto: CPA a Evropská atletika

VE VÝSLEDČÍCH

FINÁLE:

Muži:

Oštěp: 1. Vadlejch (ČR) 88,65, 2. Weber (Něm.) 85,94, 3. Helander (Fin.) 85,75, 4. Matusевичus (Lit.) 83,96, 5. Tupaia (Fr.) 82,98, 6. Etelätaalo (Fin.) 82,80.

200 m (vítr +0,8 m/s): 1. Mumenthaler (Švýc.) 20,28, 2. Tortu (It.) 20,41, 3. Reais (Švýc.) 20,47, ... **6. Němejc (ČR)** 20,91.

3 000 m př.: 1. Miellet 8:14,01, 2. Bedrani (oba Fr.) 8:14,36, 3. Bebenndorf 8:14,41, ... **10. Habarta** 8:21,83 – český rekord, **12. Vích** (oba ČR) 8:22,95.

Desetiboj: 1. Erm (Est.) 8 764 (100 m: 10,60 – dálka: 791 – koule: 14,99 – výška: 199 – 400 m: 46,81 – 110 m př.: 14,30 – disk: 44,56 – tyč: 520 – oštěp: 62,71 – 1 500 m: 4:24,95), 2. Skotheim (Nor.) 8 635, 3. Gletty (Fr.) 8 606, ... **10. Stráský (ČR)** 8 088 (10,65 – 737 – 14,95 – 190 – 49,17 – 14,24 – 40,08 – 480 – 56,47 – 4:29,70).

Ženy:

400 m př.: 1. Bolová (Niz.) 52,49, 2. Maravalová (Fr.) 54,23, 3. Peetersová (Niz.) 54,37, **4. Jíchová (ČR)** 54,91, 5. Folorunsová (It.) 55,20, 6. Klosterová (Nor.) 55,29.

Oštěp: 1. Hudsonová (Rak.) 64,62, 2. Vilagošová (Srb.) 64,42, 3. Obstová (Nor.) 63,50, 4. Hussongová (Něm.) 61,92, **5. Ogrodníková (ČR)** 61,78, 6. Tzengkoová (Řec.) 59,46.

Smíšená štafeta 4×400 m: 1. Irsko 3:09,92, 2. Itálie 3:10,69, 3. Nizozemsko 3:10,73, ... **6. ČR** (Krsek, Vondrová, Müller, Malíková) 3:14,24.

Semifinále: Muži: 200 m: 1. Tortu (It.) 20,14, ... **8. Němejc** 20,52 – postoupil do finále, 19. Macík (oba ČR) 20,89 – nepostoupil do finále. **400 m př.:** 1. Sibilio (It.) 48,07, ... **11. Müller (ČR)** 49,25 – nepostoupil do finále.

Ženy: 400 m př.: 1. Bolová (Niz.) 54,16, ... **6. Jíchová (ČR)** 54,59 – postoupila do finále.

Rozběhy a kvalifikace: Muži: 100 m: 1. Mateo (Fr.) 10,08, ... **20. Veleba (ČR)** – nepostoupil, **200 m:** 1. Svensson (Švýc.) 20,52, ... **11. Němejc (oba ČR)** 20,91 – postoupil do semifinále, **400 m:** 1. Sito (It.) 45,12, ... **19. Šorm** 46,40, 22. Maslák (všichni ČR) 47,99 – nepostoupili do semifinále, **400 m př.:** 1. Barr (Ir.) 49,31, ... **3. Müller** 49,38 – postoupil do semifinále, **3 000 m př.:** 1. Arce (Šp.) 8:21,46, ... **8. Habarta** 8:23,96, **18. Vích** 8:34,27 (oba ČR) – postoupili do finále, **kladivo:** 1. Nowicki (Pol.) 79,00, ... **17. Myslyvčuk** 73,43, **21. Hájek** (oba ČR) 72,72 – nepostoupili do finále, **oštěp:** 1. Weber (Něm.) 85,01, ... **4. Vadlejch** 83,36 – postoupil do finále, **Jílek** (oba ČR) – bez výkonu, **4×100 m:** 1. Nizozemsko 38,32, ... **11. ČR (Stromšík, Veleba, Jírka, Macík)** 39,22 – nepostoupila do finále, **4×400 m:** 1. Francie 3:00,77, ... **13. ČR (Desenský, Šorm, Smolka, Krenek)** 3:06,70 – nepostoupila do finále.

Ženy: 400 m př.: 1. Jíchová (ČR) 54,88 – postoupila do semifinále, **oštěp:** 1. Obstová (Nor.) 61,45, ... **7. Ogrodníková** 58,52 – postoupila do finále, **18. Železná** 55,57 (obě ČR) – nepostoupila do finále.

OŠTĚPAŘ VÍTĚZSLAV VESELÝ

UKONČIL VELEÚSPĚŠNOU KARIÉRU

Dlouholetá hvězda Dukly v akci

Držitel dvou bronzových olympijských medailí a mistr světa i Evropy v hodu oštěpem **Vítězslav Veselý** (nar. 27. února 1983) ukončil ve 41 letech veleúspěšnou kariéru.

„Děkuji všem, kteří mě v průběhu celé kariéry podporovali a byli velkou součástí mé cesty. Velký dík patří trenérům Janu Železnému, Jaroslavu Havlovi a Zdeňku Lípovi. Nesmím zapomenout ani na parťáky Petra Frydrycha, Jakuba Vadlejcha a Lukáše Lípu. Byla to úžasná jízda plná výzev, radostí a dřiny. Jsem vděčný za všechny zážitky a zkušenosti a těším se na další kapitoly svého života,“ uvedl Veselý ve svém prohlášení.

Kariéra dlouholeté hvězdy armádního klubu Dukla byla pozvolná, ze začátku nijak blyštivá. S oštěpem začínal v patnácti letech v rodném Hodoníně, dlouho byl členem tréninkové skupiny světového rekordmana Jana Železného. Ale dočkal se. Jeho největším úspěchem je titul mistra světa z Moskvy 2013, má též zlato a dvě stříbra z evropských šampionátů a dva olympijské bronz.

Na hry v Londýně 2012 letěl jako jeden z favoritů, ale finále mu nevyšlo, 83,34 metru stačilo jen na čtvrtou příčku. Po zpětné diskvalifikaci původně stříbrného Ukrajince Pjatnyci získal o pět let později dodatečně bronz. Již předtím byl na OH v Pekingu. Při své premiéře na velké seniorské akci obsadil 12. místo. Následující rok na MS v Berlíně nepostoupil do finále, o rok později na ME obsadil deváté místo.

V roce 2011 na MS v korejském Tegu skončil čtvrtý, když od bronzu jej dělilo pouhých 19 centimetrů. Skutečný průlom přišel v sezóně 2012. Na ME ve finále zaznamenal nejdelší hod a slavil zlato, o Londýně již byla řeč.

Výborně vstoupil i do sezony 2013. Vyhrál tři závody Diamantové ligy a vše završil na mistrovství světa v Moskvě. Trápilo jej bolavé koleno, přesto se zde dočkal životního úspěchu. Ve finále poslal hned v prvním pokusu oštěp do vzdálenosti 87,17 metru a byl to hod vítězný. Olympijskou medaili stejné hodnoty jako v Londýně nečekaně získal i v Tokiu, bylo mu osmatřicet. Když přišel z medailového

ceremoniálu, prohlásil: „Nemám slov.“ Ale pak jich našel spoustu. „Ani jsem si něco takového nepředstavoval, to se přiznám. Je kouzelné, že se něco takového stalo,“ řekl s radostí.

„Já Londýn prožíval dost těžce, protože jsem tam byl favorit a pak si říkal, že takovou šanci na medaili už mít nebudu. A nikdy jsem si nepředstavoval, že se něco takového stane, ještě v takových letech.“

Blízko k cennému kovu měl i na ME v Mnichově 2022, kde nakonec skončil čtvrtý. Vůbec poslední závod absolvoval krátce poté na mítinku v Ústí nad Orlicí. Tam zvítězil výkonem 78,57 metru.

NEJVĚTŠÍ ÚSPĚCHY:

Olympijské hry: 2012 v Londýně, 2020 v Tokiu – bronz, **mistrovství světa:** 2013 v Moskvě – zlato, **mistrovství Evropy:** 2012 v Helsinkách – zlato, 2014 v Curychu a 2016 v Amsterdamu – stříbro, **MČR:** 6× zlato

Text: Pavel Král, Jaroslav Čícha, foto: CPA

KANOISTA MARTIN FUKSA ZÍSKAL V SZEGEDU EVROPSKÉ STŘÍBRO A BRONZ

Test před olympijskými hrami v Paříži dopadl pro kanoistu Martina Fuku velmi dobře. Na evropském šampionátu v maďarském Szegedu získal stříbro a bronz, ale s předvedeným výkonem nebyl úplně spokojen.

Martin Fuksa si v Szegedu ověřil formu před olympijskými hrami.

Na kilometru dopádl druhý, na vítězného Rumuna Catalina Chirilu ztratil necelé tři desetiny vteřiny. Finále začal rozvážně, mimo pozic zaručujících stupně vítězů. V závěru však nasadil k silnému finiši, v němž nestačil pouze na Chirilu.

„Za medaili jsem rád. Se svým výkonem ale na sto procent spokojený nejsem. Na začátku jsem si to nechal strašně ujet, pak jsem to musel dojíždět. Tohle není můj styl. Nezasloužil jsem si tenhle závod vyhrát, vůbec to nebyla moje jízda. Na druhou stranu se nemůžu rouhat, stříbro mě žene dopředu,“ poznamenal při hodnocení jedenatřicetiletý rodák z Nymburka.

A obdobně to bylo i ve druhém závodě. Na trati 500 metrů skončil třetí. „Medaile je super, pro ni jsem si přijel, ale na druhou stranu prostě ten můj výkon nebyl takový, abych s ním byl spokojen. Neměl jsem tam prostě to dravé já, abych si za tím šel jako mistr Evropy, na druhou stranu musím být rád, že jsem uhájil aspoň tu bednu. Musím se poučit a doufám, že příště to bude lepší,“ říkal v cíli český olympionik.

„Vždy mě mrzí, když nepředvedu, co ve mně je. Asi chyběl trochu kousek síly, nechal jsem si to zbytečně moc ujet. Aspoň víme, na čem máme zapracovat,“ pokračoval Martin Fuksa, kterému se již hlavou honí olympijské myšlenky. „Chtíč mám pro olympiádu obrovský, hlavně na kilometru je vidět, že jsme hrozně vyrovnání, a bude záležet na tom, jak to za měsíc a půl každému z nás sedne a já budu dělat vše pro to, aby mi to sedlo lépe,“ číší z něj odhodlání.

Třetí finále jel na deblkanoi spolu s bratrem Petrem a do cíle dojeli pátí. Medaile těsně unikla posádce deblkajaku Jakub Špicar – Daniel Havel (4. místo). Od bronzu je na pětistovce dělily jen tři desetiny vteřiny. „Chyběly nám trochu síly. Foukal celkem silný protivítr, z druhé strany, než bychom potřebovali. Přesto jsme přesvědčeni, že se směrem k olympiádě vydáváme správnou cestou,“ sdělil při hodnocení Daniel Havel.

Text: Jaroslav Cícha, Pavel Král,
foto: Kanoec.cz

PĚTIBOJAŘI VYBOJOVALI NA MS V ČÍNĚ TÝMOVÝ BRONZ, VLACH SKONČIL OSMÝ

Trojice českých moderních pětibojářů z armádního sportovního centra Martin Vlach, Marek Grycz a Matěj Lukeš vybojovala na světovém šampionátu v čínském Čeng-čou bronzovou medaili v týmech. V individuálním hodnocení byl nejlepší Vlach, který skončil na osmém místě. Grycze rozhodčí nepustili do parkuru a finále dokončil na 17. místě v zájmu úspěchu družstva, do týmové soutěže se započítával také Lukešův semifinálový výsledek. Závod skončil dvojnásobným úspěchem maďarských pětibojářů, kteří také ovládli týmové pořadí. Z vítězů Csaba Böhm před Balázsem Szépem. Z trojice olympijských míst našlo majitele jen jedno, start v Paříži si zajistil Szép, zbylí dva medailisté se již kvalifikovali dříve.

Nejlepšího individuálního výsledku dosáhl Martin Vlach.

O dvě pozice se proto navýší kvóta při doplňování startovního pole pro OH ze světového žebříčku.

Vlach byl po základním kole šermu až sedmáctý, tedy předposlední, ale v bezchybném parkuru zabodoval naplno a po jednom vítězství v bonusovém šermířském kole se posunul o pět míst. Po plavání vyběhl do závěrečné kombinované disciplíny jako třináctý a přes menší problémy na střelnici vybojoval umístění v desítkě. Gryczovi se stal osudný parkur, ke kterému nakonec vůbec nemohl nastoupit. Byl vyloučen kvůli nespecifickému problému s koněm na opracovišti. Viditelně rozladěný reprezentant závod dokončil, aby přispěl k zisku týmové medaile.

Text: Jaroslav Cícha, foto: Filip Komorouš

NEJPRVE SMUTEK, PÁR DNÍ POTÉ RADOST. FIŠEROVÁ NA OH KAYAKCROSS POJEDE

Dramatické okamžiky nabídl v Troji červnový závod Světového poháru v kayakcrossu. V nové olympijské disciplíně bylo ve hře speciální místo pro hry v Paříži. Tereza Fišerová, hvězdná vodní slalomářka armádního klubu Dukla, by v případě medailového umístění jakékoliv české závodnice brala místenku coby vítězka domácí nominace. Sama vypadla ve čtvrtfinále. Do čtyřlenného finále však prošla její parťačka Tereza Knebllová, což značilo velkou nadějí. Ta sice v cíli zvedla ruce nad hlavu na znamení vítězství, jenže krátce poté ji rozhodčí diskvalifikovali za neprojetí šesté branky. Tím pádem skončila čtvrtá a do Paříže se kvalifikovaly závodnice států, které skončily před ní.

„Když se člověk raduje, je nadšen, ale po dvou minutách je to jinak, to je fakt ošklivé. Já byla ve stresu na břehu více jak na vodě. Tereza jela krásně, bojovala a ve chvíli, kdy to rozhodčí dali zpětně, tak to je to nejhorší, co může být.

Držím se, nechci brečet na veřejnosti a rychle odtud zmizet. Je to smutný, člověk bojuje, ale asi to tak mělo být,” okomentovala okamžiky zmaru Tereza Fišerová.

Za pár dní bylo všechno jinak...

Smutek vystřídal radost. Fišerová na olympiádu přeci jen proklouzla. O její dodatečné nominaci pro kayakcross rozhodla skutečnost, že britský tým nevyužil svou kvótu na účast.

Místo tak připadlo právě šestadvacetileté Fišerové. „Je skvělý pocit se zpětně dozvědět, že do Paříže pojedou,” netajila.

Jisté indicie, že se má stále připravovat i po smolném vystoupení v Troji, se k ní dostaly. „Měla jsem informace, že nějaká šance tam pořád je. Ale když to není potvrzené, nemáte v tréninku takovou motivaci, člověk je takový odevzdaný. Teď se to otočilo. Hrozně se na olympiádu těším,” poznamenala.

Na předešlých hrách v Tokiu si na kánoji vyjela velmi pěkné šesté místo. Do přípravy na

kayakcross nyní vkládá maximum úsilí. „Nová olympijská disciplína si žádá více síly a výbušnosti. S trenérem jsme utvořili plán. Půjdeme do toho, co to půjde,” řekla s nadšením.

Text: Pavel Král, Jaroslav Čícha, foto: CPA

Tereza Fišerová na kanále v Troji

KAJAKÁŘ KREJČÍ POPRVÉ NA BEDNĚ

Kajakář Jakub Krejčí si v rámci Světového poháru v Troji zajel mezi elitou životní výsledek. Když finišoval, tak jeho jméno svítilo v čele průběžného pořadí. Nakonec se z vítězství radoval Ital Giovanni de Gennaro, jednadvacetiletý Krejčí však na třetím místě vybojoval svou první medaili v seriálu. Jako jediný český závodník se dokázal probojovat do desítky nejrychlejších kajakářů a svou historicky třetí účast ve finále Světového poháru dokázal proměnit v bronz.

„Ta medaile nepatří jenom mně. Patří všem, kteří přišli, rodině a trenérovi, kteří při mně stojí a podporují mě na mé cestě dál,” řekl Krejčí. „Díváci v Troji jsou opravdu blízko, a i kdyby člověk

Třetí místo bylo pro Jakuba Krejčího životním úspěchem mezi světovou elitou.

nechtěl, tak je slyší. Fanoušci mě vždy ženou dopředu a já jim neskutečně děkuji.”

Při čekání v cíli byl hodně nervózní. „Ve finále jsem udělal chybu, která mě mohla stát pódium. Nakonec to dopadlo v můj prospěch a zpětně jsem hrozně vděčný, že jsem ten boj nevzdal,” dodal Krejčí.

Formu potvrdil i při dalším podniku v Krakově, kde skončil rovněž na bronzovém stupínku. Svě kariérní maximum si v Polsku 3. místem vyrovnala kanoistka Martina Satková a dokonce stříbrná skončila v kayakcrossu Tereza Knebllová.

Text: Pavel Král, Jaroslav Čícha, foto: CPA

NĚMCOVÁ MÁ REPUBLIKOVÉ ZLATO ZE SILNIČNÍHO ZÁVODU

Barbora Němcová jako by nemohla velkému úspěchu uvěřit.

Teprve devatenáctiletá Barbora Němcová z Dukly Praha zaskočila na domácím silničním cyklistickém šampionátu v Jevíčku všechny favoritky a vybojovala největší úspěch své dosavadní kariéry. Rozhodně nebyla favoritkou, ale získala překvapivě titul mistryně republiky v silničním závodě.

„Je to skvělý pocit. Když jsem se ráno probudila, byla jsem úplně bez energie. A v úvodu závodu se mi nejelo vůbec dobře. Pak se to trochu zlepšilo a štěstí bylo na mé straně. Naším cílem byl titul pro Duklu a jsem strašně ráda za podporu týmu. Bez nich bych nic nedokázala,” líčila novopečená mistryně.

Od začátku se závodilo aktivně a k vidění byla řada nástupů. Ten rozhodující přišel ve třetím okruhu, kdy zaútočily Němcová se slovenskou talentovanou juniorkou Viktorií Chladoňovou. Dostihly závodnice, které byly před nimi v úniku, a následně pokračovaly samy.

Němcové navíc ve skupině za vedoucí dvojici pomáhala obhájkyně prvenství Jarmila Macháčová, která likvidovala nástupy. Asi deset kilometrů před cílem mělo vedoucí duo k dobru přes minutu a bylo jasné, že získají tituly ve svých kategoriích.

Text: Jaroslav Čícha, foto: Jan Brychta

V souvislosti s možností, aby voják z povolání výjimečně vykonával výdělečnou činnost, se na portálu objevují dotazy, jaké jsou možnosti při pronájmu nebo podnájmu bytu vojákem z povolání. Jedním takovým případem jsme se zabývali již v minulém čísle A reportu. Dnes se podíváme na situaci, kdy se jedná o družstevní byt.

Dotaz:

Dobrý den,
jak je to se „správou vlastního majetku“ u družstevního bytu? Je možné považovat za správu vlastního majetku i podnájem družstevního bytu se souhlasem bytového družstva? Tedy bez nutnosti písemného souhlasu služebního orgánu?

Děkuji Vám za odpověď

Odpověď:

Pokud se jedná o bytové družstvo ve smyslu ustanovení § 727 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), které může být založeno jen za účelem zajišťování bytových potřeb svých členů, přičemž ostatní činnosti družstva mohou mít pouze doplňkový nebo vedlejší charakter, kdy zisk bytového družstva může být použit pouze k uspokojování bytových potřeb členů a k dalšímu rozvoji bytového družstva (§ 750 zákona č. 90/2012 Sb.), tak „správou vlastního majetku“ je „správa“ vlastnictví členských práv v bytovém družstvu. Svá členská práva v bytovém družstvu může jejich vlastník (vůják z povolání) i prodat nebo převést na jinou osobu, která splňuje podmínky stanov pro přijetí za člena bytového družstva. K tomu nepotřebuje souhlas služebního orgánu. Jedná se skutečně o správu vlastního majetku. Členským právem v bytovém družstvu je např. právo na uzavření smlouvy o nájmu družstevního bytu, tj. právo člena bytového družstva, aby s ním družstvo uzavřelo nájemní smlouvu na konkrétní byt, který je ve vlastnictví družstva.

Ovšem v případě podnájmu družstevního bytu je to jinak. Problém spočívá v tom, že člen bytového družstva není v katastru nemovitostí veden jako vlastník nebo spoluvlastník bytu. Vlastníkem bytu je výhradně družstvo a člen družstva, který byt užívá, je „pouze“ nájemcem, který již nemůže tento byt pronajímat jako pronajímatel (není vlastníkem bytu), ale může vzít do podnájmu podnájemníka. To už ale není správa vlastního majetku, protože vůják tento byt nevlastní a není ani spoluvlastníkem. Problematiku řeší ustanovení § 2215 a 2275 občanského zákoníku. V takovém případě se již jedná o výdělečnou činnost, ke které vůják z povolání potřebuje písemný souhlas služebního orgánu.

Redakce IKP

ikp.army.cz

V PŘÍŠTÍM ČÍSLE SE PODÍVÁME NA DALŠÍ
ZAJÍMAVOSTI Z PROVOZU PORTÁLU

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce: Tychonova 1, 160 01 Praha 6

Grafická úprava: Milan Syrový
Jazyková korektura: Kamil Novák, Milena Krejsová,
Tierra Illan

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6

Tisk: TISK CENTRUM, s. r. o.

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 26. 6. 2024
Toto číslo vyšlo dne: 15. 7. 2024

Foto na titulní straně: rtn. Miroslav Kravec

KONTAKTY DO REDAKCE

Filip Tesař (spolupracovník redakce)
telefon: 973 200 145
mobil: 606 710 643
e-mail: tesarf1@army.cz

Petr Třešňák (redaktor)
telefon: 973 200 152
mobil: 724 380 769
e-mail: tresnackp@army.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
telefon: 973 215 549
mobil: 606 604 733
e-mail: deckerovaj@army.cz

Milan Syrový (grafik)
telefon: 973 215 558
e-mail: syrovym@army.cz

Elektronická podoba A reportu
je umístěna na **www.army.cz**

BENEFITY PRO VÁS

FINANČNÍ BENEFITY

Sleva na posouzení finančních produktů
4FIN

Sleva na pojištění motorových vozidel
GENERALI ČESKÁ POJIŠŤOVNA

Sleva na finanční produkty
RAIFFEISEN BANK

NEJNAVŠTĚVOVANĚJŠÍ BENEFITY

O₂ Family

Zvýhodněné tarify volání a internetu
O2 FAMILY

**ELECTRO
WORLD**

Sleva na sortiment
ELECTRO WORD

**AQUALAND
MORAVIA**

Zvýhodněná cena vstupného
AQUALAND MORAVIA

NÁŠ TIP NOVINKA BENEFITŮ

alza benefit

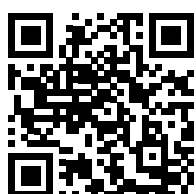

DÍKY VÁM MŮŽEME POMÁHAT

číslo sbírkového účtu

44665522/0800

variabilní symbol **918**

fonsolidarity.army.cz